

Porubské noviny

Číslo: 48

OKTÓBER 2006

Ročník: XII.

V tomto čísle nájdete:

- Komunálne voľby 2006
- Obecné spravodajstvo
- O včelách a včelároch
- Rozhovor so starostom
- Slovník archaizmov
- Čitatelia nám píšu
- O Prahe i Austrálii
- Cirkevná rubrika
- Školské zrkadielko
- Život nie je zátišie
- Naši jubilanti
- Kultúra, šport

Ako sa v jeseni tešili naši starkí

„Bude ako bude:
kapusta je v sude,

zemiak pod humnami,
Pánbožko bol s nami,

usmial sa nám na dom.
Nezhynieme hladom.

Vydržíme zimu dočkáme sa jari.
Až jej kuku z buku pôjde po chotári.“

Milan Rúfus

Z rokovania OcZ

August

V druhom polroku sa poslanci zišli prvýkrát na rokovaní v auguste. Na tomto zasadnutí schválili výsledok hospodárenia za prvý polrok 2006, odsúhlasili navrhované zmeny rozpočtu v jednotlivých kapitolách a overili stav účtov k 30.6. 2006. Príjmy za prvý polrok boli vo výške 7.470 tis. Sk a celkové výdaje za polrok dosiahli hodnotu 5.429 tis. Sk.

V ďalšej časti prerokovali správy o pripravenosti školských zariadení na školský rok 2006/2007. Správu predniesli riaditeľka ZŠ a riaditeľka MŠ. Obe školy sú pripravené na školský rok po personálnej, materiálnej aj finančnej stránke. Počet detí v našich školách sa podarilo stabilizovať.

Starosta obce navrhol rokovať so Štátnym fondom rozvoja bývania o možnostiach výstavby služobno-obecných bytov nad budovou materskej škôlky. Z dôvodu zatekania strechy je nutná jej oprava, a takto by sa mohli vzniknuté priestory efektívne využiť. Poslanci túto aktivitu uvítali a podporili.

September

Na septembrovom zasadnutí predniesol predseda kultúrnej komisie Dr. Dušan Migaľ správu o činnosti komisie za predchádzajúci rok. Poslanci vyslovili spokojnosť s činnosťou komisie a podporovali všetkým jej členom za kvalitne vykonávanú prácu. Osobitne ocenili prácu redakčnej rady a úroveň Porubských novín. Noviny majú výbornú obsahovú aj grafickú stránku.

Vzhľadom na blížiacu sa voľbu do samosprávy schválilo OcZ na nasledujúce volebné obdobie počet 9 členov Obecného zastupiteľstva v Závažnej Porube a jeden volebný obvod pre voľby do orgánov samosprávy obce.

V rôznom poslanci kladne ohodnotili ukončenie rekonštrukcie mostu cez Váh, vyzdvihli jeho estetickú úroveň a vyslovili presvedčenie, že bude obci dlho slúžiť k úplnej spokojnosti.

Ing. Eugen Vadovický, zástupca starostu

• Jesen zaklopala na dvere sveta pod tatrami. Foto: K. Migaľová

Hľadanie cesty z labyrintu

Mnohí poznáme túto vnútornú dilemu: Ako ďalej? Kam? Labyrinty v najrozličnejších súvislostiach existujú od nepamäti. Mýtický Tézus našiel cestu z pozemského labyrintu kráľa Mínsa podľa nite, ktorú mu z lásky venovala Ariadna.

Ktovie, či pomenovanie francúzskej dediny Taizé má čosi spoločné s Tézom. Lásku. Iste. Veď základné krédo Taizé je: Boh je láska. Ale môže mať spoločné aj to hľadanie. Hľadanie cesty z labyrintu súčasného širokospektrálneho poznania, cesty z množstva názorov, slov, podnetov.

Týždenne sa v Taizé stretávajú stovky, častejšie až tisícky, prevažne mladých ľudí, ktorí týždeň (ak sa rozhodnú, tak i dlhšie) žijú podľa pravidiel zakladateľskej komunity. V skromnom ubytovaní, zo skromnej stravy, v dialógoch o biblických textoch, prípadne, ak sa tak rozhodnú - v úplnom tichu. Trikrát denne komunita ponúka Služby božie zvláštne tým, že v niekoľkých jazykoch sveta sa prečíta text z Bible a v nasledujúcom tichu každý o ňom uvažuje vlastnými vnútornými silami - ako chce, ako vie, ako chápe, či nechápe, ako reflektuje...

Denne spevokoly pripravujú známe piesne z Taizé, opäť v mnohých rečiach, aby aspoň chvíľami bol každý oslovený svojou rečou. Inak je jazykom Taizé angličtina. Ale nič sa nedeje, ak neviete. Vždy sa nájde niekto, kto povie, či preloží za Vás. Neobvykle ochotne. Rovnako ako sa neobvykle ochotne každý prihlasuje na výkon nejakej práce: rozdávať raňajky, umývať riad, pomáhať v kuchyni...

Aj v našich podmienkach sa vie, že najsilnejší účinok na človeka má jeho vlastný zážitok-zážitok na sebe.

Taizé je zážitok. Zážitok života v spoločenstve, ktoré o kresťanských princípoch nehovorí až tak veľa, ale žije nimi bez akejkoľvek štylizácie sa. Láska k blížnemu, pomoc, potlačenie svojho egoizmu, svojich negatívnych emócií, to je normalita. Normalitou je aj živá nedirektivita. Nikto nekontroluje, nenapomína, nesankcionuje, nevyhráza sa. Verí sa v silu vnútorných sebarozvojových síl každého človeka, v silu jeho svedomia. Je tu ale aj nefalšované zmierenie sa s tým, že u každého to nefunguje.

Asi je málo miest na svete, kde si človek tak intenzívne uvedomí **hodnotu ticha a pokoja** pre život človeka. Priestor, v ktorom analyzuje prežité a premýšľa, ako ďalej. V svetských povolaniach nás už hluk, stres a napätie vytlačujú zo seba samých. Ale **my** sme to, ktorí sa **rozhodujeme**, či áno, či nie. Spoločenstvo, pokoj, dôvera, nedirektivita. Prekonávanie rozdielov. Vo vierovyznaní, v rase, v jazyku. **Hľadanie čistého človečenstva. To Taizé ponúka. Neprikazuje.**

Dr. S. Barániová

OBECNÉ SPRAVODAJSTVO

Komunálne voľby 2006

Dňa 2. decembra 2006 sa uskutočnia voľby do samosprávnych orgánov obce. Mená kandidátov na post starostu a poslancov sú vystavené vo vývesnej tabuli Obecného úradu v Závažnej Porube. Volebná miestnosť bude otvorená v dobe od 7.00 hod. do 20.00 hod. -r-

Zaťažkávacia skúška na výbornú

Zaťažkávacia skúška, o ktorú sa postarali dve nákladné Tatry vážiace takmer päťdesiat ton, ukončila rekonštrukciu mosta do Závažnej Poruby. „V zime sme začali s prvými prácami. Zázraky sa kvôli počasiu nedali robiť, hlavné práce prišli na rad až na jar,“ skonštatoval Ing. Pavel Beťko, výrobný námestník Cestných stavieb v Liptovskom Mikuláši. Podľa jeho slov dalo robotníkom najviac zabrať podchytenie dvoch spadnutých pilierov. Na opravu minuli približne stoosemdesiat kubíkov betónu. Podľa projektanta a statika Ing. Petra Slašťana dopadla zaťažkávacia skúška na výbornú, keď povedal: „Podľa výsledkov meraní je jasné, že únosnosť mosta je vyššia ako pred rekonštrukciou“. Radosť z obnoveného mosta má aj starosta Z. Poruby P. Baráni. „Most je veľmi dôležitý najmä pre priemyselnú zónu, ktorá sa nachádza v jeho tesnej blízkosti. Denne ním prejde viac ako stovka kamiónov, navyše je jedinou cestou do našej obce. Poľnou cestou z Ilanova by sa sem nákladná doprava nedostala. Most má veľký význam aj do budúcnosti, kedy sa táto lokalita určite rozšíri. Som rád, že sa vďaka ústretovosti Žilinského samosprávneho kraja, Správe a údržbe ciest a dodávateľskej firmy podarila dobrá vec.“

Text i foto: MY Liptov

Porubské noviny na internete

Porubské noviny si možno prečítať aj na webovej stránke Závažnej Poruby: „www.zavaznaporuba.sk“. Tvorcom a správcom je Ing. Radoslav Piatka.

62. výročie SNP

Položením vencov k pamätníkom si naša obec uctila padlých vojakov, partizánov a civilné osoby. Predseda MO SZPB v Závažnej Porube Peter Beťko pri pomníku povedal: „Ďakujem všetkým, čo prišli a vyjadrili úctu obetiam vojny i Slovenského národného povstania. Želáme si, aby sa vojna nikdy neopakovala.“

PodĎakovanie za úrody zeme

V závere októbra pripravila Jednota dôchodcov v Závažnej Porube výstavu ovocia, zeleniny a kvetov. Medzi množstvom unikátnych jabĺk, hrušiek a ekologicky dopestovanej zeleniny sa vynímali plody kávovníka, mandarínky, sladké hrozno a druhá úroda zemiakov. Žeby globálne oteplenie poznamenalo klímu aj u nás?

Vzácná návšteva

V júli r. 2006 navštívil Z. Porubu viedenský chirurg MUDr. Martin Jančuška. Patrí k stálym čitateľom a dopisovateľom našich novín. So šéfredaktorom Porubských novín hovorili o spoločenskom a kultúrnom živote v obci. Host' vďačne prijal porubské CD Piesňou od srdca k srdcu. MUDr. M. Jančuška na snímke vľavo.

Uctili si najstarších

22. októbra sa v sále kultúrneho domu zhromaždili najstarší občania obce. „Chceme vám poďakovať a vyjadriť úctu vašej práci,“ prihovoril sa k prítomným starosta P. Baráni. Básničku o starkej zarecitovala N. Stankovianska. Potom tridsaťčlenný orchester ZUŠ z Liptovského Mikuláša brilantným koncertom oslovil všetkých, čo v tento deň prijali pozvanie obecného úradu a prišli do kultúrneho domu. V túto nedeľu sa doslova a do písmena naplnili verše nášho básnika:

„Aj tvoja láska zostarla.

Má srieň i na obrvách.

Ale aj tak je pramienkom, čo trvá.

Údel sa nemení. A má nás v maličku.

V každom z nás vyhlíbi pre seba studničku.“

Cirkus v Porube

Po dlhej, dlhej dobe zavítal do Závažnej Poruby cirkus TONY z Českej republiky. Svoj program uviedol dňa 4. a 5. októbra 2006 na športovom štadióne.

Nález munície

Hubári pri prechádzkach lesom nenachádzajú len huby, ale aj muníciu. To, čo vidíte na fotografii, našli na Liešti turisti z Piešťan. Pripomíname, že strelivo z čias II. svetovej vojny je schopné aj po dlhých desaťročiach explodovať a zabíjať. Takže, keď sa vyberiete na cestu do hôry nezabudnite, že opatrnosti nikdy nie je dosť.

Rekapitulácia toho, čo sa v našej obci urobilo

Na otázky Porubských novín odpovedá starosta Pavel Baráni

Začiatok je vždy dôležitý, čím teda začneme náš rozhovor?

Ja si myslím, že by sme mali zhodnotiť celé volebné obdobie: teda roky 2003-2006 a urobiť rekapituláciu toho, čo sa v našej obci urobilo a povedať aj to, čo sa nepodarilo spraviť, presnejšie povedať o tom, čomu sa treba venovať v budúcom období.

Hneď na začiatku treba uviesť, že z nášho malého obecného úradu, ktorý mal päť zamestnancov, je dnes stredne veľká firma, ktorá ma ku dnešnému dňu 42 zamestnancov. Treba povedať aj to, že mesačne je potrebné zabezpečiť financie aj s odvodmi takmer vo výške 550 tisíc korún, čo vždy nie je najjednoduchšie. Stalo sa predovšetkým to, že od polovice roku 2002 začali na nás prechádzať mnohé kompetencie a keď by sme sa mali k tomu bližšie vyjadriť, zistili by sme, že to nebolo celkom jednoduché.

O ktoré kompetencie ide konkrétne?

Konkrétne mám na mysli jednak originálne kompetencie a samozrejme kompetencie prenesené. Prenesené kompetencie sú: matrika, školstvo, presnejšie základná škola, stavebný úrad a životné prostredie. Keď sa detailne pristavíme pri prenesených kompetenciách, môžeme povedať, že najmenší problém bol s matrikou. Keď prešla na nás, problém s vyfinancovaním jej činnosti nenastal. Problém nastal s činnosťou stavebného úradu. Na činnosť stavebného úradu dostala naša obec okolo 32 tisíc korún. Potreba pre činnosť vykonávať prácu stavebného úradu a robiť odborné rozhodnutia však predstavovala okolo 60 tisíc korún. Tento rozdiel sme museli dopĺňať vymáhaním poplatkov za stavebné konanie. Tu treba povedať, že v tejto oblasti sme sa veľmi dobre dohodli s mestami liptovského regionálneho združenia s Liptovským Mikulášom a Liptovským Hrádkom tým, že sme vytvorili spoločné úradovne. Takto sme zachovali kvalitu vykonávania týchto kompetencií, dosiahli kvalitu rozhodnutí a aj sme znížili náklady.

Obidve školy patria do kompetencie obecného úradu. Obecný úrad sa stal ich zriaďovateľom. V čom spočíva podstata tejto kompetencie?

Na úvod treba povedať, že základná škola je prenesená kompetencia a materská škola, školský klub a školská jedáleň je tzv. originálna kompetencia. Navyše tieto školské zariadenia nemajú právnu subjektivitu, takže ako ich zriaďovatelia sme súčasne aj ich zamestnávateľmi, čo znamená, že sa musíme postarať nielen o mzdy, ale zabezpečiť aj celú prevádzku. Otvorene chceme priznať i to, že sme museli zabezpečiť celý proces modernizácie, keďže sme ich prevzali v pomerne zlom technickom stave. Jednak boli zastaralé nielen budovy, ale i vybavenie. Zdá sa, že rozdelenie kompetencie vo vzťahu k školám na originálne a prenesené sa javí ako dosť nezmyselné. Školstvo má byť len jedno a výchova dieťaťa by mala byť návazná, kontinuálna a nie rozčlenená. Jednoducho: raz o tom rozhodne kompetencia obecného úradu, druhý raz kompetencia štátu.

Ďalšia oblasť, pri ktorej sa pristavíme, predstavuje životné prostredie. Spomeňme to najdôležitejšie.

Kompetencia životného prostredia prešla na obecný úrad ako prenesená v roku 2003. Na výkon tejto kompetencie sme v roku 2003 a v roku 2004 nedostali ani korunu. A keď si uvedomíme, čo znamená táto kompetencia, tak je to znova nie jednoduchá záležitosť: vydávame rozhodnutia o výrube stromov a krov, riešime malé zdroje znečistenia, emisie, malé vody, zber odpadov: komunálny odpad, separovaný zber, nebezpečný odpad, textil a posledne i kompostovanie zeleného odpadu. Toto všetko sa jednoducho bez peňazí nedá. Keď si povieme, že v roku 2005 sme dostali 3,90 Sk na obyvateľa na rok, v roku 2006 je to to

isté a v nasledujúcom 2007. roku je návrh 2,70 Sk na obyvateľa, čo je skutočne málo. Tak potom toto je kompetencia, nad ktorou sme sa museli veľmi zamýšľať, ako riešiť túto situáciu, aby sme nezaťažovali obyvateľstvo zvýšenými poplatkami. Samozrejme, že sme to riešili. Nám sa to podarilo práve tým, že sme sa stali členmi združenia Čistý Liptov, zhodou okolností som predsedom tohto združenia.

Vďaka tomuto združeniu sa nám podarilo získať kontajnery v hodnote takmer 500 tisíc korún, ktorými vykonávame separovaný zber a taktiež získavame z recyklačného fondu peniaze za vyseparovaný odpad a týmto vykrývame náklady za odvoz týchto komodít. Tu chcem tiež pripomenúť, že presunúť likvidáciu zeleného odpadu do kompetencie obce je dosť nezmyselné, veď len nám, ako stredne veľkej obci by bolo potrebné na tento účel niekoľko miliónov korún, keď by sme tento zber mali plnohodnotne vykonávať a robiť aj odborné kompostovanie zelene.

Pristavme sa aj pri našej skládke v Lopatine. Táto lokalita sa týka takmer každého obyvateľa obce.

Je to skládka stavebnej suty. Tu sa robí rekultivácia. Z envirofondov sme získali 700 tisíc korún, k tomu obec doplatila 150 tisíc korún. Proces rekultivácie je rozdelený na päť etáp. Ukončili sme už dve etapy. Kapacita skládky zostáva ešte asi sedem tisíc kubíkov. Práve z príjmov za uskladnenie stavebnej suty vykompenzujeme straty, ktoré máme medzi celkovými nákladmi na zber odpadov v Závažnej Porube a poplatkami občanov. Jedná sa asi o sumu 150 tisíc korún.

• Skládka stavebnej suty v Lopatine po rekultivácii, august 2006

Aby sme boli konkrétnejší. Aké sú celkové náklady na odvoz a uskladnenie obsahu jednej popolnice?

Náklady na jednu popolnicu (odvoz a uskladnenie) predstavuje 36 Sk. Keď si zrátame, že občan platí len 20 Sk, tak obec vyrovnáva rozdiel. Ročne sa vyvezie cca deväť tisíc popolnic od obyvateľstva, tak keď všetko porátame, dostaneme sa k celkovej sume asi 150 tis. korún.

Venujme sa originálnym kompetenciám. Čo znamenajú pre obecný úrad?

Je to predovšetkým zabezpečenie chodu obecného úradu. Nárast zamestnancov nás radí do kategórie stredných podnikov. Takže musíme plniť aj ďalšie povinnosti: napr. zamestnávať osoby so zníženou pracovnou schopnosťou, starať sa o miestne komunikácie, rozhlas, osvetlenie, školské zariadenia, zabezpečiť opatrovateľskú službu, podporovať kultúrnu činnosť, šport, hasičov, podporovať ostatné spoločenské organizácie, cirkev. A pochopiteľne, komunikácia s občanmi, riešenie nie najpríjemnejších konfliktov, nedodržiavanie zákonov, žiaľ, niekedy sa zúčastňujeme aj trestných konaní, písať posudky na občanov a pod.

Pokúsme sa o krátku bilanciu. Čo sa konkrétne v uplynulom období podarilo dosiahnuť v záujme rozvoja a zveľadovania obce?

Začnime financiami. Patrime k obciam, ktoré nie sú veľmi zadlžené. Naša pôžička predstavuje asi jeden milión korún. Keď si však uvedomíme, že voľné ročné financie na investície predstavujú čiastku 1,25 milióna, za štyri roky je to päť miliónov. Keď spočítame všetky investície, ktoré sa vykonali od roku 2003 do roku 2006, tak ich hodnota predstavuje 56 miliónov. Tu chcem povedať, že sme vyzvali dotknuté organizácie, či už VÚC, firmy v našej obci, získavali sme prostriedky zo štrukturálnych fondov- ISPA, z enviroföndu, recyklačného föndu, z Povodia Váhu. A keď začneme len od rekonštrukcie mostu cez Váh, rekonštrukcie miestnych komunikácií ku Swedwoodu, ku priemyselnej zóne, ktoré sú majetkom obce, ku ihrisku, výstavbu kanalizácie v celkovej dĺžke 3,3 km, rekonštrukciu hlavnej ulice, chodníkov, telocvične. Ďalej sa urobilo: maľovanie fasády kultúrneho domu, materskej školy, modernizácia interiéru jednej i druhej školy, maľovanie miestnosti klubu dôchodcov, oprava pomníka, napojenie materskej školy na kotelňu obecného úradu, oprava podláh v základnej škole, prístrešok pri vstupe do základnej školy, máme vybavenú počítačovú učebňu štrnástimi počítačmi, spomenul som už rekultiváciu skládky v Lopatine, kúpili sme Rúfusov dom, ideme robiť rekonštrukciu rodného domu Majstra Milana Rúfusa s pamätnou izbou. Takže, keď toto všetko zrátame, je to spomenutá suma okolo 56 miliónov korún. A tu chcem skutočne zaďakovať všetkým, ktorí nám pomohli. Je to predovšetkým: VÚC Žilina, pod vedením pána Tarčáka, teraz pána Blanára, Správa a údržby ciest, Severoslovenskej vodárenskej spoločnosti a Implementačnej agentúry pri Ministerstve životného prostredia SR, dodávateľským organizáciám, zvlášť Cestným stavbám,

Povedali sme, že za uplynulé štyri roky sa preinvestovalo 56 miliónov korún. Je to viac ako veľa. Tieto prostriedky určite neprileteli do obce ako vták. Znamenali výsledok aktivity vedenia obce: spracovať sériu projektov a získať nemálo sponzorov. Akú čiastku teda predstavujú voľné obecné financie a čo ďalšie zdroje?

Už som povedal, že voľné obecné financie predstavovali z tejto čiastky len asi päť miliónov korún.

Deväť miliónov sa podarilo získať z Enviroföndu, z projektov ISPA asi devätnásť miliónov korún, na rekonštrukciu telocvične z Ministerstva školstva SR 2,9 mil., z recyklačného föndu asi 500 000 Sk a zostatok sú prostriedky, ktorými prispeli firmy, najmä Swedwood a Craemer, VÚC, Povodie Váhu, štrukturálne fondy.

V rokoch, o ktorých hovoríme, sme sa stali svedkami rozsiahlej výstavby v priemyselnej zóne v Luhách. Čo priniesla táto rozsiahla stavebná aktivita teritóriu patriacemu Závažnej Porube?

Najväčším lídrom investícií v uplynulom období bola firma Swedwood, ktorej sme pomáhali pri získavaní pozemkov od firmy Linapo. Boli to investície vo výške 900 miliónov korún. Silným investorom sa stala firma Craemer, firma Cyro, niekoľko-miliónové investície zaznamenala firma Jan- tec, ostatné síce menej, ale investovali. Keď sme ale zráтали všetky investície stavebné i technologické na katastrálnom území Závažnej Poruby, tak sme sa dopracovali k číslu 1,3 miliardy korún.

Všetko to prináša pre našu obec dane z nehnuteľností. Len pre ilustráciu: keď daň od Swedwoodu pred štyrmi rokmi do obce dosiahla asi 300 000 Sk, dnes je to viac ako 950 000 korún a tak by sme mohli počítať ďalej. Takto vlastne získavame financie jednak na chod obecného úradu, na riešenie našich investícií, ale aj na riešenie problémov prenesených kompetencií, o ktorých sme hovorili, či už školstva, alebo spoločenských a záujmových organizácií.

Vráťme sa ku kanalizácii. Aká bola situácia pred štyrmi rokmi, ako to vyzerala dnes?

Celkové investície na kanalizáciu do konca tohoto roku sa predpokladajú vo výške 33 miliónov. Do predchádzajúceho vo-

lebného obdobia to bolo asi 8 miliónov korún. Tu treba povedať, že v poslednej chvíli sme nastúpili na rýchlik ochrany životného prostredia, nakoľko sme obec do 2000 obyvateľov. Po vstupe do Európskej únie dostávajú prednostne prostriedky obce nad 2 tisíc obyvateľov. Vďaka týmto prostriedkom, ktoré sme ešte stihli, môžeme uviesť, že naša obec bude asi na 80 % odkanalizovaná. V priebehu troch rokov by sa mali všetky práce ukončiť. Už je vypracovaný harmonogram, ale treba sa nám spojiť s Ilanom a Liptovským Mikulášom, aby sme sa dostali do kategórie nad počet 2000 obyvateľov. To je podmienka EÚ.

• Výstavba kanalizácie smerom k domu smútku, júl 2006

Ako naši občania prijímajú túto stavbu a následne ako využívajú možnosť zapojiť sa do novovybudovanej kanalizácie?

Ja by som chcel poďakovať našim občanom, zvlášť tým, ktorým ide kanalizácia cez súkromné pozemky, cez záhradky, že boli veľmi tolerantní a ústretoví, čím umožnili získať stavebné povolenie na kanalizáciu. Boli tolerantní vtedy, keď sa im urobili škody, rozkopali pozemky, rozbili septiky. Občania sa veľmi disciplinovane napájajú na kanalizáciu a je len málo rodín, ktoré tak zatiaľ nespravili. Ak sa nenapoja, budú musieť inšpekcií životného prostredia vydokladovať, ako likvidujú odpad zo svojich domov.

Ako to vyzerať so zásobovaním obce pitnou vodou?

Jeden čas boli problémy, ale zistilo sa, že náš vodojem, konkrétne odtokové potrubie, bolo upchaté dreveným kolíkom. Keď sa na chybu prišlo a odstránila sa, tak sme zásobovaní už len vodou zo Žuberovej. Vody máme dostatok. Napojenie nášho vodovodu na prameň v L. Porúbke však zostalo ako rezerva. V čom je však problém? Treba vymeniť potrubie v niektorých častiach, kde sú veľké úniky a taktiež opraviť skorodované vodovodné prípojky.

Vedenie obce nepredstavuje len starosta, ale aj poslanci a členovia komisií obecného zastupiteľstva. Dotknime sa obrazu týchto ľudí.

Môžem smelo povedať, že v predchádzajúcom volebnom období som mal šťastie spolupracovať s dobrými poslancami, s dobrými komisiami a obetavými funkcionármi spoločenských i záujmových organizácií.

Obec nežije len investičnou činnosťou, rôznymi stavbami, ale aj kultúrou a športom. Čo možno povedať na konto duchovnej stránky života obce?

Naša obec je známa svojimi kultúrnymi aktivitami: Jednak sú to veľmi kvalitné Porubské noviny, ktoré sú vysoko hodnotené aj v odborných kruhoch, veľmi si ich cenia naši rodáci žijúci mimo obce.

Sú dostatočné rozsahom i kvalitou, plánujeme zlepšiť farebnosť, ale to je aj vec peňazí. Keď si uvedomíme, že sme obec, ktorá v krátkej dobe nahrála dve CD-čka, či už folklórna skupina Poludnica, alebo ZPOZ. Celkove možno uviesť, že kultúrny

život je bohatý, konajú sa rôzne akcie, stretnutia s poéziou, koncerty evanjelického spevokolu Fidelitas, výstavy... zahraničné návštevy. Ale o tom všetkom viac hovorí správa kultúrnej komisie.

Nemôžeme nevidieť a nevnímať aj zahraničné kontakty našej obce. Z čoho vyrastajú a kam smerujú?

Už v roku 2000 sme navštívili Dánsko a potvrdili družobnú spoluprácu s komúnou Videbaek v krajine Západné Judo. Aj v tomto prípade platí: Je lepšie raz vidieť, ako sto ráz počuť. Návštevu sme zopakovali v roku 2004. Naši dánski priatelia nás navštívili v roku 2002 a teraz v roku 2006. Videli sme, že vzťah k vlasti a hrdosť na národné symboly je výsledok dlhoročnej výchovy. Napriek vysokej životnej úrovni v Dánsku sme registrovali: skromnosť, pracovitosť a dobrosrdečnosť. Dáni opätovovali návštevu u nás v roku 2002 a 2006. Stretli sa s veľkou pohostinnosťou našich ľudí. V roku 2001 sme podpísali družobnú zmluvu s Gminou Nowy Targ. Toto priateľstvo sa nerealizuje len vzájomnými návštevami, ale nám napomáha aj pri získavaní finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Intereg III A na vybudovanie informačného centra, nielen u nás, ale aj v ďalších šiestich obciach Liptova. V roku 2004 sme obnovili priateľské kontakty s Bohuslavcami pri Opave. Bohuslavice už navštívili naše gymnastky, futbalisti i Poludnica. Minulého roku sme privítali chrámový spevokol z Bohuslavíc. Potvrdilo sa, že takéto stretnutia prekonávajú jazykové rozdiely, zblížujú národy a vytvárajú sa nové priateľstvá.

Z Porubských novín vieme, že na žiadosť EÚ v apríli a máji t. r. sa v Závažnej Porube uskutočnil prieskum verejnej mienky o záujme, resp. nezáujme obyvateľstva o veci verejné. Ako dopadol tento prieskum?

Na Slovensku sa uskutočnil tento prieskum v troch mestách a dvoch obciach (Bratislava, Levoča, Veľké Kapušany, Nesvadby a Závažná Poruba). Vyhodnotenie prieskumu bolo v júni t. r. Helsinkách. Za našu obec bol prítomný Ing. E. Vadovický, zástupca starostu. Pre Porubu dopadol tento prieskum veľmi dobre. „Staré“ krajiny EÚ zaznamenali nízke percento záujmu o veci verejné, napr. Holandsko len 6%. Závažná Poruba v priemere dosiahla viac ako 50%. Písomnú správu obdržíme v roku 2007.

Zastavme sa pri jednej veľmi zložitej otázke. Možnosť získať stavebný pozemok, výstavba nájomných bytov a vôbec otázka bývania, hlavne mladých rodín.

V spoločnosti rezonuje výstavba nájomných bytov. Úprimne povedané, obec nemá k dispozícii pozemky na ich výstavbu: či už radových, nájomných, alebo individuálnych. Pozemky okolo telocvične boli vyvlastnené za účelom športovej výstavby. Lokalita na Žiari je zosuvné pásmo a geológia nedoporučuje výstavbu. Ďalšia lokalita je Váradské a Liptajovské, ale táto lokalita je v majetku 240 súkromných vlastníkov a majú podiel na každom štvorcovom metri. Získanie týchto pozemkov je takmer nemožné. Jediná cesta, ako získať pozemky je tzv. komasácia (scel'ovanie) pozemkov, ale k tomu treba zmenu zákona alebo súhlas všetkých spoluvlastníkov.

Eviduje obec žiadosti o pozemky a nájomné byty?

Eviduje, ale možnosť získať pozemok je len v intraviláne na prelukách súkromných vlastníkov, ale tu my, ako obec vstupovať nemôžeme. Ide o súkromné vlastníctvo. Je záujem aj o nájomné byty. Problém nájomných bytov riešime rokováním s fondom rozvoja bývania. Totiž možno získať priestriedky na výstavbu nájomných bytov formou nadstavby budov, ktoré sú v našej správe. U nás je to možné nad materskou školou, nad požiarou zbrojnicou, v prípade súhlasu cirkvi aj nad základnou školou. Je možné získať dotáciu 30% pri výmere bytov do 50 m², 25% pri výmere do 65 m² a 20% pri výmere do 80 m². Do 100% ceny bytu je možné získať úver zo ŠFRB na 1% úrok. Musíme však pripomenúť, že projekty, inžinierske siete a riešenie pozemkov

musí zaplatiť obec. Keďže sa jedná o zadĺženie obce na dobu 30 rokov, ktorá si peniaze požičia a musí ich veriteľovi vracať po získaní platieb od nájomníkov bytov, myslím si, že by to malo byť riešené referendum občanov.

Aký je predpokladaný výsledok referenda?

Ja som presvedčený, že kladný. Ale prípadnú nesolventnosť nájomníkov, napr. hmotná núdza alebo havarijný stav v dobe 30 rokov by musela zniesť obec z vlastných zdrojov, čo je doba ôsmich štvorročných volebných období.

Preto som presvedčený, že o dlhodobom finančnom zaťažení obce by mali rozhodnúť občania, nielen vedenie obce. Taktiež by bolo vhodné k referendu o výstavbe pripojiť otázky o súhlase so scel'ovaním (komasáciou) pozemkov. Verím, že v tomto by zámer obce kladne podporil aj urbár.

Povedzte i to, čo všetko je v štádiu riešenia?

Oslovili sme Slovenské elektrárne o finančnú spoluúčasť na vybudovanie kanalizácie hore dolinou až po čističku EBO Jaslovských Bohuníc. Je tu ochota a pokiaľ by sme vedeli zabezpečiť finančnú skladačku a získať spoluinvestorov, ktorí majú záujem o výstavbu u nás, v rekreačnej zóne, tak by sa mohla kanalizácia vybudovať až pred Suchú. Ide o investíciu vo výške asi štyroch miliónov korún.

• Projekčný zámer výstavby rekreačnej zóny v doline Suchá
LEGENDA: 1-chaťa Opalisko, 2-lyžiarsky areál, 3-hotel Tatrín, 4-rekreačné zariadenie Bohunice, A-B chatová osada, D-apartmánové domy

Čo naša obec najviac potrebuje?

Dobudovať infraštruktúru, ukončiť rekonštrukciu miestnych komunikácií, chodníkov a postupne pristúpiť k výstavbe rekreačnej zóny nad obcou smerom do Suchej doliny. Návrh je už spracovaný. Všetko ale treba prerokovať s majiteľmi pozemkov, zákonne povedané s dotknutými osobami.

Venujme sa aspoň na chvíľu aj športu, perspektívam a zámerom obce na tomto úseku?

Považujeme za samozrejmé, že povinnosťou obce je podporovať šport. Vždy sme tak robili a v tomto trende je potrebné i naďalej pokračovať. Podľa môjho názoru chatu Opalisko musí prevziať naspäť do správy obec, dať vypracovať projekty rekonštrukcie a taktiež požiadať štrukturálne fondy o financie. Jediné obec môže získať z fondov až 95%.

Čo povedať na záver?

Verejný život obce, jej rozvoj a jej ďalšie zveľaďovanie, to nie je len záležitosť starostu, ale aj poslancov, závisí aj od práce pracovníkov obecného úradu, a samozrejme, za všetkým tým sú naši občania. Ja by som chcel veľmi pekne poďakovať všetkým občanom našej obce, že sme mali veľmi málo problémov v riešení medziľudských vzťahov. Sme určitou výnimkou oproti tomu, čo všetko musia riešiť v iných obciach. Chcel by som poďakovať aj všetkým zamestnancom obce, predsedom a členom komisií a bol by som veľmi rád, keby boli tieto mená aj zverejnené, lebo činnosť, ktorú vyvíjajú komisie, si zaslúži povedať ďakujeme a dodať, že sme s prácou nášho zastupiteľstva boli spokojní.

Pán starosta, ďakujeme za rozhovor.

Otázky kládol Dušan Migaľa,
šéfeditor Porubských novín

CIRKEVNÁ RUBRIKA

ŽIME A POSILŇUJME SA V NÁDEJI Pamiatke zosnulých

V tieto dni myslíme na našich drahých zosnulých. Spomienky na nich u niektorých ešte pália, veď len pred chvíľou tu boli s nami a už ich niet. U iných ostrosť rozlúčky už čas trochu zablil. No spomienky sa vynárajú, približujú nám ich životný beh, ich zápasy, ich radosti, spoločné prežité chvíle s nami i ich večer pozemského života a bolestivý odchod. Toto spomínanie v pochmúrnych dňoch prelomu októbra a novembra by nás mohlo viesť k trudným myšlienkam a beznádeji, keď všade okolo vidíme len znaky pomínutosti a zániku. Preto je dobré, preto je liečivé aj v tomto čase prichádzať na miesta, kde znie slovo života, slovo o novom živote, ktorý prichádza od Boha. Ba práve v takomto čase si viac ako inokedy máme možnosť uvedomiť, že dobré slovo je ako svetlo, ktoré zažiari uprostred tmy. A takým slovom je vždy Božie slovo, ktoré nás má formovať počas pozemského života a v ktorom svetle bude raz náš život aj zhodnotený.

V Zjavení Jánovom môžeme čítať o kráse nového neba a novej zeme. A práve v tomto svete majú miesto aj naši zosnutí. Je to videnie, z ktorého dýcha radosť z novej budúcnosti, ktorú svojim vzkriesením otvoril Ježiš Kristus a je to videnie, ktoré zohľadňuje i skutočnosť, že musíme v tomto svete plnom ľudskej zloby a hriechu ešte prechádzať zápasmi, neraz i slzami, bolesťou a nakoniec smrťou.

Stvorení sme boli na obraz Boží, určení na to, aby sme panovali nad stvorenstvom a žili v spravodlivosti a svätosti pred Bohom. Avšak tento Boží obraz v nás sme porušili a odvtedy žijeme v odlúčenosti od Božej blízkosti, naklonení konať zlo, obkľúčení hriechom a smrťou. A kvôli tomu i aj miesto nášho pobytu, naša zem a vesmír, stvorené Bohom, nesú znaky porušenia. Na tomto mieste porušenia vieme svoje zápasy, hľadania, túžby po lepšom svete a živote.

„A videl som sväté mesto, nový Jeruzalem, zostupovať z neba od Boha, pripravený ako nevestu vyzdobenú svojmu ženíchovi... A počul som mohutná hlas od trónu... zotrie im každú slzu z očí a smrti už viac nebude ani smútku ani plaču, ani bolesti už viac nebude, lebo prvotné veci za pomínil.“ (Zjavenie Jána 21. kapitola).

Toto videnie je zobrazením Božieho nového sveta, ktorý sa raz stane skutočnosťou a ktorý má byť cieľom nášho zemského putovania. Avšak nielen to. Tento Boží nový svet sa má stávať skutočnosťou už tu na tejto zemi. Bude sa to stavať skutočnosťou vtedy, ak znovuzrodení Božou láskou dokážu ľudia vlievať aj iným ľuďom vieru, lásku i nádej Božieho nového sveta. A Boží

nový svet bude sa stavať skutočnosťou tu na tejto zemi vtedy, ak aj my sami, obnovení Božou láskou budeme sa snažiť žiť ako noví ľudia, Ježišom Kristom vykúpení. Radosť a dôvera v Neho nám budú pomáhať prekonávať naše nedostatky a slabosti a budú nás upevňovať v istote, že konečné slovo nebude mať nenávisť, ale láska, nie zúfalstvo, ale nádej, nie smrť, ale život. Lebo v našom každodennom živote sa veľmi často stretávame s pravým opakom. Víťazí nenávisť a prehráva láska, ľudia prepadáva zúfalstvo a vzdáva sa im nádej. Je to tak preto, že sme sa akoby odrazili ďaleko od Boha. A práve preto vo chvíli ako je táto, keď si pripomínáme svojich milých zosnulých, stíšme sa pred Bohom. Zastavme sa, veď náš život je uponáhľaný a sme plní nepokoja. Bežia nám dni a týždne života. Kto iný nám dá príležitosť, aby sme si ujasnili zmysel života i jeho poslanie? Kto iný nám prehovorí do duše ak nie Boh, Pán života i smrti.

Potrebujeme nielen stíšenie sa v ruchu tohto sveta, my potrebujeme aj Boha. On sa musí stáť opäť veľkým v našom živote. Jemu máme dovoliť, aby nám usmerňoval život svojím slovom, aby nás vyvádzať z unavenosti a pochybnosti a privádzal k novej radosti a istote.

V týchto dňoch s vďakou myslíme na našich drahých zosnulých. Dávame priestor pre vyjadrenie nášho smútku i našej vďačnosti. Nechcime však zostať len pri našich smútkoch a len pri spomienkach, hoci i vďačných a úprimných. Naše spomienky na našich zosnulých zasaďme do širokého horizontu, ktorý nám otvára Boh svojou vernosťou k nám. K Nemu upierajme svoje srdcia. Lebo tam, kde je Boh, tam vládne radosť, tam už nie je slza, ani plaču, ani bolesti ani smrti. Tam hriech pomínie i všetko, čo nás delí od Boha, pôvodcu nového života. Zostáva len na nás, aby sme z tejto nádeje žili, ňou sa posilňovali, v jej sile aj na našich zosnulých spomínali a v nej potešenie a útechu našli aj v hodine vlastnej smrti.

Mgr. Vladimír P a v l í k, evanj. farár

Bohoslužobný život zboru

Život v zbere prebiehal bez nejakých rušivých momentov, zúčastňovali sme sa pravidelných bohoslužobných stretnutí. Snáď len pripomenieme, že:

- 25. júna sa zúčastnil náš spevokol Fidelitas pravidelného stretnutia prehliadky spevokolov v Liptovskom Jáne, kde nás reprezentoval viac ako dôstojne.
- 2. júla sme mali slávnostné ukončenie školského roku s požehnaním detí a pedagógov
- 9. júla sme mali slávnosť konfirmácie. Konfirmovaní boli: Peter Kováč, Richard Jurečka, Lenka Šarafinová, Pavel Beťko, Michal Hoľuka. Zároveň sme pozdravili, už tradične tých, ktorí boli konfirmovaní pred 50. rokmi, teda v roku 1956.
- 3. sept. sme na spoločných službách Božích prosili o Božie požehnanie pre všetkých našich žiakov a pedagógov, ktorí si zároveň dali požehnať pred oltárom.
- 24. sept. sme si slávnostnými službami Božími pripomenuli 73. výročie postavenia a posvätenia nášho chrámu.

Predsedníctvo cirkevného zboru informuje:

Slovom Božím a modlitbou si dali požehnať:

- Martin Mindek a Zuzana Sotáková
 - Nicholas Seybert (USA) a Lucia Antalová
 - Zachary Wielnuns (USA) a Lenka Jakabčinová
 - Igor Kozák a Andrea Cibáková
 - Alojz Bajčí a Eva Jurečková
 - Mathew Pimble (Anglicko) a Martina Verčíková
 - Tomáš Slezák a Michaela Géciová
 - Michal Radič a Eva Peťovská
 - Ján Guoth a Katarína Potančoková
 - Juraj Hric a Janka Váleková
- „Čo Boh spojil, človek nerozlučuje!“

V uplynulom období sme krstili:

- Lukáša Berzetyho, Luciu Bazelovú, Olivera Kováča, Zuzanu Jurečkovú, Michala Bajčího, Karolínu Kunovú, Soňu Oravcovú, Radovana Víta Koláča a Tomáša Peterca
- „Kto uverí a pokrstí sa bude spasený!“

V nádeji vzkriesenia sme sa v uplynulom období rozlúčili s týmito našimi blízkymi:

- Branislavom Piatkom – 62 r.
 - Jozefom Bartánusom – zborovým dozorcóm nášho cirkevného zboru – 83 r.
 - Zuzanou Niňajovou – 86 r.
 - Milanom Kováčom – 60 r.
- „Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo mňa bude žiť aj keď umrel.“

Prajeme Vám do ďalších dní hojnosť Božieho požehnanja a plnosť Jeho milosti.

Predsedníctvo cirkevného zboru
Závažná Poruba

Vážené rodiny, bratia a sestry, priatelia a známi!

Za Vaše milé blahoželanie k môjmu vzácnemu, z Božej milosti a lásky darovanému životnému jubileu, Vám srdečne ďakujem. Kiež dobrotivý Pán Boh vypočuje Vaše želania a zostane aj pri Vás a Vašich drahých so svojim božským požehnaním na duši i tele a korunuje aj Vaše dni a roky svojou milostivou ochranou a pomocou, láskou a pokojom. Ž. 1 a 111.

ThMgr. Ján Jágerský, ev.a.v. farár v.v. Prešov 8.6.2006

Prosili Božiu pomoc

V stredu 6. septembra po svätej omši štyria žiaci našej školy krátkymi veršíkmi prosili o Božiu pomoc a ochranu v školskom roku 2006/07. Svätú omšu spolu s duchovným otcom J. Garajom slúžili i dvaja poľskí kňazi, ktorí navštívili našu kaplnku.

17. septembra priniesli rodičia Tkáčovi spolu s krstnými rodičmi i ďalšími príbuznými do Božieho chrámu svoju dcérku, aby prijala sviatosť krstu. Pokrstil ju dôstojný pán Ján Garaj a dostala meno Katarína. Blahoželáme.

Hedviga Šarafinová

Mariánsky výstup na Poludnicu

Už po tretíkrát sa na sviatok Sedembolestnej Panny Márie (15. 9. 2006), patrónky Slovenska, konal výstup na Poludnicu, ktorý organizovali rímskokatolícki kňazi z Okoličného. (minulý rok sa výstup nekonal pretože v tom termíne bola celodiecena akcia v Levoči). Prvýkrát výstup začína v Závažnej Porube a podľa účasti môžeme konštatovať medzinárodnú účasť. O deviatej sa zišli malí i veľkí, všetci plní odvahy a vďačnosti Pánovi za krásne sa ukazujúci deň. Náročnosť výstupu zjemňovala dobrá nálada, milé rozhovory a šľahačkou boli nádherné výhľady. Po hodiny pred dvanástou sa Poludnica premenila na občerstvovacia stanicu. Chlebíky, keksíky, čajiček i cukríky – skrátka všetko, čo do batôžteka vložila mamina milujúca ruka. Medzitým okoličiansky pán kaplán Miroslav Lettrich spolu s miništrantami pripravili všetko potrebné pre slávenie svätej omše v nadmorskej výške 1549 m n. m. Po náročnom výstupe a posilnení obsahom batôžkov program pokračoval duchovným povzbudením prostredníctvom Božieho Slova, spoločnou modlitbou a sv. prijímaním. V prihovore pán kaplán prirovnal výstup na Poludnicu k duchovnému životu, kde tiež nie je až také dôležité, akým tempom stúpame, ale že sa zídeme na vrchole. Aj z vlastnej skúsenosti pripomenul, že aj keď si niekedy myslíme, že už nevládzeme, predsa s Božou milosťou pomáhajúcou máme silu ísť ďalej. Na záver všetkých pochválil, no najmä tých najmenších, ktorých sa tohto roku veru zišlo neúrekom. Pevne veríme, že tohtoročná púť na príhovor Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska prinesie hojné ovocie nám všetkým.

St. Novicka z kláštora v Okoličnom

• Svätá omša na Poludnici 15. 9. 2006

Karlov most si možno prenajať za vyše milión korún na deň

Žiť v Prahe znamená vedieť hovoriť anglicky a byť pribojný

Srdce Európy, Stovežatá alebo Matička Praha. Aj tak sa zvykne hovoriť o hlavnom meste Českej republiky. Toto mesto však v posledných desaťročiach viac pripomína svetovú metropolu ako dávne sídlo českých kráľov, či miesto občianskych povstaní a vzbur.

Praha v číslach

K decembru roku 2004 na rozlohe približne 500 km štvorcových žilo takmer milión dvestotisíc Pražanov. Avšak skutočný počet ľudí žijúcich, pracujúcich či len vegetujúcich v tomto nesporene prítlačlivom meste sa nedá ani len odhadnúť. Nie je totiž veľmi ťažké nájsť si tu ubytovanie, slušnú prácu a začať tak nový život. Podmienkou je ovládať cudzí jazyk (prevažne angličtinu) a byť pribojný. Praha je jedným z mála českých, ale i slovenských miest, kde je dopyt po pracovnej sile stále väčší ako jej ponuka.

Mestom preteká rieka Vltava v dĺžke 31 km. Na tomto úseku ju pretína celkom 18 mostov – či už dopravných, železničných alebo len pre chodcov. Z nich je najznámejší Karlov most, ktorého základný kameň postavil Karol IV. v roku 1357. Len pre zaujímavosť uvediem, že v sobotu 26. augusta 2006 si most za symbolických milión stotisíc korún prenajala svetová módna značka Louis Vuitton, ktorá tu poriadala firemný večierok. To bol prvý deň za posledných približne 40 rokov, kedy bol most pre verejnosť uzavretý.

Údajný počet 500 veží, ktoré sa týčia nad siluetou mesta dáva českej metropole právoplatný prívlastok stovežatá. O priemernej nadmorskej výške (253 m n. m.) či priemernej ročnej teplote (9 stupňov Celzia) a o mnohých iných zaujímavých informáciách sa viac dozviete na webovom serveri Prahy www.praha-mesto.cz.

Praha, Prague, Praga, Prag

Hovoriť o Prahe ako o českom meste je dnes skutočne už trúfalosť. Denne sem prúdia tisíce turistov z celého sveta. Prejsť sa centrom znamená vrázať do organizovaných skupín dôchodcov z Japonska, Číny, Nemecka, Talianska, Ruska, USA a mnohých iných krajín. Vyhybať sa trúfalo oblečeným tínedžerom taktiež z celého sveta, ktorí z jedného lokálu vyjdú a do druhého vojdú. A ak náhodou stojíte niekde s mapou a snažíte sa zorientovať, je dosť možné, že sa pri vás pristaví starší pán českej národnosti a so slovami: „You are here,“ (vy ste tu) vám prstom ukáže, kde ste. Prejsť sa teda pokojne po kultúrnych pamiatkach Prahy je naozaj nemožné.

Multikultúrnosť Prahy však nespočíva v skutočne rozvinutom turistickom ruchu, ale v cudzincoch, ktorí sú už súčasťou každodenného komerčného i nekomerčného života mesta. Množstvo nadnárodných firiem, medzinárodných spoluprácí a zahraničných partnerstiev, ktoré sú v pražskom biznise časté, dávajú priestor cudzincom hľadajúcim lepší život široké pole pôsobnosti. Nie je preto ničím prekvapujúcim, že vám telefón zdvihne anglicky hovoriaci Francúz, alebo že máte obchodné jednanie so Slovákom, ba dokonca, že vaším lekárom je Japonec. Hovoriť v Prahe svetovým jazykom je otázkou prežitia.

Čo si o tom myslí Pražák?

Stretnúť rodeného Pražáka sa stáva raritou. Ale, ak ste sa pristáhovali, pocit akejsi spolupatričnosti k nim získate vďaka jedinečnej atmosfére rýchlo. Avšak byť Pražákom a Pražákom je stále rozdiel.

Rodení Pražania nikdy necítia rýchlosť a tlak, ktorý vo vás toto mesto ako v pristáhovalcovi vyvoláva. Takmer nikdy si neprešli kultúrne pamiatky a ak nemusia, tak na Václavské námestie a na Karlov most dobrovoľne nejdú – pri predstave množstva turistov ich chytá fobia. Nadávajú na dopravu, na vysoké ceny energie a nájomného, ale Prahu milujú už len preto, že je to Praha a že sa tam narodili. Majú radi pocit centra pozornosti, prístup k informáciám z prvej ruky (predsa len sa to do menších miest z toho hlavného dostáva pomalšie a častokrát skreslené) a vždy, keď môžu, odchádzajú čo najrýchlejšie na svoje vidiecke sídla.

Praha je naozaj bohatá – nielen kultúrne

Žiť kultúrne v Prahe nie je žiadny problém. Stačí mať voľný čas a peniaze. Od tých povrchnejších atrakcií, ako sú obrovské multikiná, zábavné parky k množstvu malých divadiel, kabaretových kaviarní, undergroundových klubov, tanečných zábav, koncertných

Karlov most

predstavení až po skutočne novodobé umelecké smery virtuálnej reality, počítačovej hudby a umelej inteligencie. Niekedy pochopiť ten daný kultúrny zámer správne vyžaduje zvláštnu pozornosť.

Tento rok určite vtipne pôsobí výstava toaletných mís, umývadiel, bidetov a rozličných predmetov hygienického charakteru usporiadaných do akýchsi stromových konštrukcií. Toto skvostné dielo je prístupné priamo na Václavskom námestí.

Fakt, že Praha nie je bohatá len kultúrne, sa snažím dokázať už od začiatku reportáže. Je bohatá na turistov, cudzincov všeobecne, zábavné podniky, poskytovateľov služieb – je niekedy veľmi ťažké vybrať si toho správneho, ale hlavne je bohatá ako mesto. Rozpočet magistrátu na rok 2006 sa pohyboval okolo 40 miliárd českých korún. Napríklad, ak ste nezisková organizácia pôsobiaca v oblasti kultúry, tak ste mohli v minulom roku v grantovom kole mesta žiadať o finančnú podporu až do výšky 30 miliónov. Je to opäť jeden z faktorov, prečo nemôžeme Prahu porovnávať takmer so žiadnym iným českým alebo slovenským mestom. Jednoducho je centrom obchodu, služieb, medzinárodných záujmov a dokáže to patrične využiť.

Srdce Európy tak, ako ho možno nepoznáte

Ako turista Prahu pravdepodobne už poznáte. Čo však pozná iba človek, ktorý tu žije dlhšie, je určite obrovské množstvo veľkých parkov, ktoré sa rozprestierajú po celom meste. Na demonštráciu spomeniem snáď len Stromovku, Strahov, Petřín, Divokú Šárku a Hostivař. Sú to nádherné miesta s množstvom stromov, vodných plôch, často nádhernou flórou i faunou. Človek má však stále pocit, že je v meste. Jednak kvôli neúfňajúcemu hluku dopravy a potom podľa množstva ľudí, ktoré tu stretne. Nikde vo voľnej prírode nenarazíte na desiatky ľudí naraz. Tu je tomu bohužiaľ inak. Tak ako vy, aj všetci tí okoloidúci tu hľadali útočisko pred stiesneným priestorom mesta.

Že sa dá nájsť v českej metropole miesto, kde vidno hviezdy a spievajú sa trampské pesničky, som donedávna neverila ani ja. Kým som nebola pozvaná na oslavu narodenín do záhradkárskej oblasti na brehu Vltavy. Podnik sa volá U Budyho a cesta k nemu je priam poetická. Vyjdete z električky číslo 3 na zastávke Libeňský most. Idete rovno po rozbitej ceste, vľavo autobazar, vpravo nábytkobazar a pred vami malé záhradkárske chatky s neporiadkom okolo. Tu vás pohltí atmosféra kvetov, domácich plodín a pokojného šumenia listov stromov. K Budymu chodí stála partia ľudí s gitarou a malým zosbitom so zoznamom pesničiek, ktoré majú vo svojom repertoári. Nenechajú sa rušiť náhodnými návštevníkmi, ktorí si chcú s nimi aspoň na chvíľu oddýchnuť od rušného života Prahy a zaspievajú vám dokonca na želanie.

Karolína Brosková,
poslucháčka Karlovej univerzity, Praha

Život na opačnom konci sveta

Je to už viac ako 300 rokov, čo anglický kapitán James Cook pri svojej spiatočnej plavbe z ostrova Tahiti náhodne objavil „Terra Australis Incognita“ – neznámu južnú zem. Dnes tento kontinent nesie názov Austrália a teší sa mimoriadnej obľube nielen medzi jej samotnými obyvateľmi, ale aj medzi návštevníkmi, ktorí sem prichádzajú, aby spoznávali život a krásy tohto zaujímavého kontinentu. Pred časom som sa jedným z nich na dlhšiu dobu stal aj ja.

O Austrálii, ktorá je ako jediná na svete samostatným kontinentom a štátom zároveň (Austrálsky zväz) už bolo napísaných veľa kníh, článkov a štúdií. Hádám medzi najzaujímavejšie údaje z nich patria tie, že vzdialenosť medzi stredom Európy a stredom tohto najsuchšieho svetového kontinentu je 16 000 km, väčšina obyvateľstva sa sústreďuje vo veľkých mestách na pobreží (z celkového počtu 20 mil. obyvateľov žije len tu v Sydney takmer jedna štvrtina z nich) a asi najzaujímavejším je fakt, že každý piaty Austráľčan sa narodil mimo Austrálie.

Na južnej pologuli sú ročné obdobia vymenené

Pre Austráliu som sa rozhodol v priebehu minulého leta, liptovského leta – pretože tu na južnej pologuli sú ročné obdobia vymenené. Vybavovanie potrebných formalít bolo pomerne komplikované. Doteraz si veľmi živo spomínam aj s odstupom času, keď som si na internetovej stránke Austrálskeho imigračného úradu (www.immi.gov.au) prečítal čo všetko je potrebné na udelenie austrálskeho študijného víza, ktoré umožňuje legálny vstup a pobyt v tejto krajine. Zdalo sa mi to v porovnaní so žiadosťou o predchádzajúce americké víza takmer nezvládnuteľné. Spolu viac ako 60 dokumentov so žiadosťami, bankovými výpismi, splnomocneniami, zdravotnými správami, poisťovacími formulármi, motivačnými listami... Keďže som ale všetko detailne pripravil dopredu, na Austrálskej ambasáde vo Viedni (na Slovensku Austráľčania svoje veľvyslanectvo nemajú) som dostal študentské víza na počkanie, čo ma veľmi prekvapilo, pretože podľa slov môjho austrálskeho imigračného agenta je toto dnes takmer nemožné.

Prvé dni na opačnom konci sveta boli celkom zaujímavé – už len keď si zoberiete, že pri mojom odchode z Poruby, kde bol všade sneh, trvalo teploty pod nulou a zimná sezóna na Opalisku sa práve rozbiehala, v Sydney kam som sa po 24 hodinách letu dostal s krátkym medzipristátím v Kuala Lumpur bolo všetko naopak – leto sa rozbiehalo, teplomer ukazoval cez deň 38 stupňov a ľudia sa ponáhľali na priľahlé pláže, ktorých je v Sydney neúrekom – to jednoducho treba zažiť! A o tom, že som sa dostal naozaj skutočne na opačný koniec sveta som sa presvedčal deň čo deň – všetko tu funguje naozaj „down under“, čiže dole hlavou – resp. minimálne inak ako u nás na Slovensku. Už len prechod cez cestu môže človeku robiť prvé dni problém – Austrália s ďalšími 52 štátmi sveta tvorí obrovské impérium pod názvom British Commonwealth na čele ktorého stojí Kráľovná Elizabeth II. a preto sa aj v tejto krajine jazdí rovnako ako v Anglicku – po ľavej strane, takže na každom prechode si musíte dávať pozor na autá prichádzajúce sprava. V prípade, že chcete aby vám autobus zastal na zastávke, musíte na vodiča vždy mávať. Ak chcete navštíviť poštu, pohostinstvo, banku alebo inú verejnú budovu, musíte si zväčša dať dole šiltovku a slnečné okuliare – inak sa môže stať, že vás ochranka nepustí do budovy, pretože bezpečnostné kamery vám nevidia do tváre. Rovnako musíte mať v prípade návštevy nočného klubu oblečené aspoň dlhé nohavice, tričko a zatvorené topánky (opäť kvôli bezpečnosti, aby vám niekto v tlačienici nezlomil prst na nohe alebo nevyliat teplý nápoj priamo na telo). Samozrejmosťou je, že na každom kroku od vás vyžadujú niečo ako na Slovensku

Opera v Sydney

občiansky preukaz. Tu sa to volá ID – na ktorom je vždy najdôležitejší dátum narodenia. Ak máte pod 18 rokov, resp. pod 21 alebo pod 25, veľa vecí sa pre vás stáva nemožných (čo sa mňa našťastie už netýka). Okrem toho si Austrálčania potrpia na rôzne certifikáty na každom kroku – jedným z najdôležitejších je asi tzv. RSA certifikát, ktorý vás ako povedzme krčmára alebo barmana alebo čašníka oprávňuje nalievať alkohol. Dôležitý je však fakt, že v prípade že na klientovi vidíte, že už má dosť, vašou zákonnou povinnosťou je odmietnuť mu nalieť a v prípade jeho agresivity privolať políciu. Nehovoriac, že Austrálčania v parlamente presadili zákon o tzv. „Free smoking zones“ čo v praxi znamená, že fajčenie v reštaurácii, pohostinstve alebo bare je takmer nemožné (človek si tam môže zájsť bez toho, aby sa bál nepríjemnej cigaretovej arómy ako tomu často býva u nás doma). A keď sme už pri alkohole a cigaretách (aj keď mám pocit, že práve na túto oblasť asi nie som ten najpovolanejší) – viete, že v Austrálii podobne ako v iných štátoch nedostanete alkohol v obchode ako je to u nás na Slovensku? Na tieto účely slúžia špeciálne obchodíky s názvom Bottle Shop (obchod s fľašami), na prevádzku ktorých treba opäť špeciálny certifikát tak ako na otvorenie reštaurácie v ktorej chcete podávať aj alkoholické nápoje – získanie týchto povolení je tiež nekonečný príbeh a často sa končí neúspešne. Preto je možné, že natrafíte na reštauráciu kde sa síce dobre najete, ale alkoholu žiadneho druhu sa nedočkáte – jedine, že si prinesiete svoj vlastný, pretože aj toto je v Austrálii možné a bežne zaužívané aj keď to znie asi čudne. Skrátka veľa vecí tu funguje v tomto smere úplne inak ako u nás doma a v prípade, že by sa podobné princípy mali uplatňovať v našej krajine, tak mám pocit, že by minimálne časť obyvateľstva obľubujúca cigarety a alkohol silne protestovala, pričom tu to nikoho ani len nenapadne.

Je toho veľa, v čom je Austrália iná

Postupom času si človek zvykne na nový spôsob života – aj na to, že halušky s bryndzou si môže maximálne prezerať tak na obrázku, že autá Opel sa tu predávajú pod značkou Holden, že viac ako polovica z mojich austrálskych kamarátov v živote nevidela naživo sneh, že za vodu sa tu zväčša v domácnostiach neplatí napriek tomu, že jej je nedostatok, že najznámejšie exportné svetové austrálske pivo Foster's tu nikto nepije, pretože je vraj najhoršie na svete, že vír v umývadle sa tu točí na inú stranu ako na severnej pologuli, že hviezdy na oblohe je vidieť úplne inak ako keď sa na ne pozeráme napríklad z Poludnice, že faktúry za dodaný tovar sa tu oficiálne nikdy neplatia na čas (tým sú austrálske firmy smutne preslávené podľa môjho učiteľa zo školy nielen doma, ale aj v zahraničí) ... A tak ďalej, a tak ďalej – skrátka je toho veľa v čom je Austrália iná ako život u nás doma.

Ale aby som sa nevenoval len takýmto okrajovým veciam – život „tu dole“ je pre mňa osobne zaujímavá skúsenosť. Austrália je multinárodnostná krajina. Určite viac ako ktorákoľvek iná krajina na svete – a je to tu poznať. Nielen moji susedia v mestskej časti Rockdale kde v Sydney bývam (Sydney ako také je možno veľké ako L. Mikuláš, zvyšok sú predmestia so samostatnými mestskými zastupiteľstvami a starostami) sú z všetci z Ázie, ale aj spolužiaci v škole (študujem medzinárodný obchod a marketing na súkromnej škole, ktorú si financujem tak ako je to tu zvykom sám z peňazí, ktoré tu zarobím) sú predovšetkým z Japonska, Pakistanu, Indie, Malajzie, Filipín, Číny, Indonézie, Kórei, Hong

Kongu, ale nájdu sa aj výnimky – Anglicko, Španielsko, Brazília alebo dokonca Slovensko a čo viac priamo L. Mikuláš, čo ma mierne šokovalo, keď som sa vlastne stretol v jednom ročníku s mikulášskym spolurodákom (Michalom Džurmanom). A práve to je veľmi zaujímavé – každá kultúra prináša nové veci a poznania.

Porubské noviny na internete aj v Austrálii

Na internete som si pred časom prečítal posledné vydanie Porubských novín. Okrem iného som tam postrehol aj reportáž o výmennom pobyte skupiny Dánov u nás v dedine. V tejto súvislosti mi napadla myšlienka – ako by sa asi u nás cítili na rovnakom pobyte ľudia z podobnej dedinky ako je tá naša, keby boli povedzme z Indonézie alebo Pakistanu a ako by sme sa cítili my u nich? Nie sú naše kultúry a svety vzdialené natoľko, že by sme dokázali nájsť vôbec spoločnú reč? A práve toto je tu v Sydney skutočne zaujímavé – aj keď rozdiely medzi Európou a Austráliou sú obrovské a človeku istý čas trvá kým všetko pochopí, vzájomné fungovanie a spolupráca národov a národností je tu obdivuhodné. Niekedy mi je v duchu do smiechu keď pozerám na internete slovenské správy, v ktorých sa niektorí politici bijú do prs a ukazujú podivným spôsobom svoju národnú hrdosť tým, že provokujú a urážajú iné národy a menšiny. V Austrálii je to presne naopak – každá firma tu má multinárodnostné portfólio ľudských zdrojov a každý sa tu snaží vychádzať s každým ako s rovnocenným (aj keď možno nehovorí anglicky tak ako rodení Austrálčania). Či je to už u nás v škole, alebo v práci, na ulici – kdekoľvek.

Na druhej strane si však Austrálčania strážia napríklad dovoz potravín – okrem veľmi striktnej kontroly a obmedzenia potravín zo zahraničia (nikdy si neberte so sebou žiadne čerstvé potraviny do AUS v lietadle, lebo to nie je povolené rovnako ako mať špinavé topánky, ktoré môžu spôsobiť znečistenie pôdy) kladú dôraz na presadzovanie poľnohospodárskych produktov dopesťovaných na území Austrálie. Pred časom som sa zúčastnil na konferencii vládnej Austrálskej robotníckej strany (Australian Labor Party). Okrem iného tu bol aj zdôraznený fakt, že Austrália ostro bojuje proti dovozu akýchkoľvek potravín zo zahraničia a vo všetkom sa snaží byť samostatná. Tento fakt som si neskôr overoval v praxi – priznám sa, že doteraz som v obchodoch nenašiel potravinársky výrobok (ovocie, mäso, zeleninu, víno a iné nápoje), ktorý by bol dovezený zo zahraničia. V tomto sa snaží byť Austrália samostatná – aj keď je pravda, že Slovensko má v tomto smere zložitejšiu pozíciu, pretože naše územie nezasahuje do všetkých podnebných pásiem a neviem si celkom predstaviť pestovanie pomarančov alebo banánov u nás doma čo je tu naopak úplne bežné.

Je teda toho naozaj veľmi veľa, čo ma na tejto krajine zaujalo nielen na prvý pohľad. Austrália je veľmi rozvinutá krajina, s obrovskou rozlohou, s neobyčajne drsnou ale krásnou prírodou a hlavne s veľmi príjemnými ľuďmi ochotnými vždy pomôcť za každých okolností. Áno, aj tu majú ľudia svoje problémy a starosti, ale akosi to všetko berú celé pokojnejšie. Nikam sa neponáhľajú, radi sa stretávajú na pláži pri rodinných Barbecue do neskorého večera, sú k sebe milí, vždy dodržia pravidlá cestnej premávky (je tu veľmi prísny zákon o cestnej premávke a nikto si nedovolí jazdiť tak ako to vidíme na našich cestách), veľa cestujú po svojej krajine, navštevujú univerzity tretieho veku, nenadáajú na politiku a azda najväčší rozdiel je, že Vianoce sa tu slávia bez snehu na horúcich plážach pod palmami a namiesto obrázkov sobov ťahajúcich deda Mráza sa tu používajú obrázky klokaniho vianočného sprievodu.

Tak takáto je teda Austrália z môjho pohľadu – nedá sa do pár riadkov napísať úplne všetko, čo ma tu zaujalo alebo prekvapilo. Je toho d'aleko viac. Asi najlepší recept je sem prísť, mať na všetko dostatok času a presvedčiť sa na vlastné oči. Nič to však ale nemení na tom, že Liptov a naša dedinka je pre mňa stále najkrajšia časť sveta so všetkými ľuďmi, prírodou a miestami ktoré doma máme. Pozdravujem všetkých čitateľov do Závažnej Poruby z ďalekej Austrálie a teším sa, keď sa zasa vrátim domov.

Mgr. Michal Staroň

Ubúdajú včelári, ubúda aj včiel

RUDOLF GALKO

Keby nebolo včiel, nebolo by ani potravy. Vedci vypočítali, že ak by včielky zmizli zo sveta, zostali by ľudom asi štyri roky života. A to je memento. Preto hovoríme o včelách a včelároch.

• Včely žijú na celom svete a všade prinášajú veľa úžitku. Žihadlom sa len bránia. R. Galko zasvätil do tajov včelárenia aj šéfredaktora Porubských novín (na snímke vľavo). Takže včiel sa netreba báť.

Roky 1920-27

Kedy a kto včeláril v našej obci viem z debát a posedení už zosnulých včelárov Jána Kamiena a Mateja Il'anovského (Hrubký, krčmár), ako i zo svojho pôsobenia so včelami a taktiež z písomných podkladov spolku Slovenský zväz včelárov, kde pôsobím dlhé roky ako dôverník za našu obec v rámci zoskupenia v oblasti mesta Liptovský Mikuláš.

Zo slov pána Kamiena viem, že prvý včelár v našej obci bol Štepita Ján (spod Hrádku) a Šúlek Michal z vyšného konca dediny – včeláрили približne v rokoch 1920-27. Včeláрили sa v tzv. dlabákoch a slamených úľoch. Vyberanie medu od včiel bolo náročné. Jedni včelári včely vysírlili, iní odtrhovali vystavené plásty s medom. Keďže medomety na vytáčanie medu ešte neboli, med z plástov sa vytlačal rukami a cedil sa cez sito. Taký systém vládol v tých časoch a dotklo sa to aj našich prvých včelárov. A to Štepitu Jána, Kamiena Jána a Šúleka Michala, ktorý býval v susedstve dnešného obchodu P. Mlynčeka.

Moje poznatky plynú do minulých rokov, keď som bol ešte chlapcom. Boli to roky 1940-41-45, včelárstvo malo už

svoj štandard v technike a chove včiel. Včelári už mali medomet na vytáčanie medu a včelie príbytky (úle) boli stabilizované svojimi rozmermi a kvalitou.

Veľký rozmach v našej obci, čo do počtu včiel (úľov), nastal príchodom mlynára a včelára pána Šveca. Bolo to okolo rokov 1942-48. Kde dnes býva L. Valach, bol mlyn poháňaný vodou, tam mlel múku a včeláril s Matejom Il'anovským (Hrubkým, krčmárom). V záhrade za humnom mali okolo 120 úľov. V tých časoch už včeláрили niekoľko ďalších včelárov - Ján Kamien, Švec, Il'anovský Matej (krčmár) - neskoršie Matej Lešťan (spod Hrádku), Ján Niňaj (Pečo).

Roky 1948-55

Po skončení II. svetovej vojny záujem o včelárenie stúpol, boli to roky 1948 - 55. Včeláriť začali: Miloš Míša, Rudolf Galko, Peter Rúfus (pri kultúrnom dome), Ľudovít Niňaj, Martin Niňaj.

Prišli ďalšie roky a s nimi aj ďalší včelári. Vtedy už existoval Spolok slovenských včelárov, avšak nie všetci porubskí včelári boli registrovaní v tomto spolku. Existuje písomný záznam, asi z roku 1975, s menami nasledovných včelárov: Jozef Bartánus 5 úľov, Adolf Bendík 4 úle, Rudolf Galko 11 úľov, Pavel Hladký (Kušnier) 3 úle, Ján Jágerský (farár) 14 úľov, Ing. Pavol Jurčo 7 úľov, Ján Kamien 15 úľov, Jaroslav Kováč 3 úle, Ján Lešťan (spod Hrádku) 8 úľov, Miloš Míša 6 úľov, Ľudovít Niňaj 6 úľov, Martin Niňaj 10 úľov. Na tomto zázname je 13 včelárov, ktorí spolu obhospodarovali 95 úľov.

Prešlo ďalších 8-10 rokov, roky rozvoja, ale s ťažkosťami. Objavil sa včelí klieštík (Varoa Jacobsoni). Písal sa rok 1983, jeseň, keď sa pristúpilo k organizovaným postupom liečenia zamorených včelstiev. Dnes si včely lieči každý včelár sám.

Ďalší písomný doklad z 12.3.1984 uvádza, že 18 včelárov vlastní 144 úľov so včelami. Zoznam uvádza: Jozef Bartánus 8, Br. Blišťan 8, M. Blišťan 8, Rudolf Galko 14, Pavel Hladký 3, Dr. Jaroslav Halaš 2, Ján Jágerský 25, Ing. Pavol Jurčo 7, Ľudovít Jačala 10, Ing. Miroslav Mlynček 4, Vladimír Mlynček 4, Miloš Míša 8, Ján Kamien 16, Jaroslav Kováč 3, Ján Lešťan 4, Ján Niňaj 4, Martin Niňaj 10, Pavel Štepita 2. Toto bol najväčší stav včelárov a včelích rodín v histórii Závažnej Poruby. V ďalších rokoch viac včelárov ubúdalo ako pribúdalo. Dokazuje to úradný spis z roku 1995, ktorý uvádza už len 10 včelárov a to: Jozef Bartánus, Ing. Květoslav Čermák, Rudolf Galko, Ľudovít Jačala,

Ing. Pavol Jurčo, Miloš Míša, Ružena Kamienová, Ing. Miroslav Mlynček, Vladimír Mlynček, Ján Niňaj.

Rok 2005

Včelárstvo v našej obci čo do počtu včelárov nenarastalo, ale ďalej ubúdalo, či pre starobu, alebo z iných príčin. Keď sme sa dostali do ďalších 10 rokov a písal sa rok 2005, nastala neuveriteľná situácia. Zoznam včelárov obsahuje už len tri mená: Dr. Čermáková, Rudolf Galko, Ján Fašanok z Lipt. Mikuláša. V Porube má však len včely a pribudol nám ďalší včelár Ing. Farárik, ale včely má zas mimo obce. To je dnešná skutočnosť.

O včelároch a záujemcoch by som mohol mnoho napísať, bolo ich dosť, čo mali záujem, niektorí aj začali, ale rýchlo aj skončili: napr. Milan Janák, Ivan Oško, Ján Kabzan - taký je život. Dnes je situácia taká, že v obci máme o dve tretiny menej včelstiev ako pred 10 rokmi, ale táto situácia je aj na celom Slovensku, ba aj u susedných štátov.

V časopise VČELÁR v posledných číslach 6 a 7 vedeckí pracovníci Ing. Čavojský a Ing. Mačička veľmi otvorene opisujú túto situáciu a budúcnosť včelárstva označujú za neistú ako u nás doma, tak aj mimo nás. Problémom sú však medy dovážané zo zahraničia - Číny, Vietnamu, Argentíny a iných štátov. Ich kvalita je problematická. Preto dovezené medy niektorí pracovníci „vylepšujú“ našim slovenským medom, aby im vylepšili chuť a dosiahli lepšie vlastnosti. Problém ďalšieho rozvoja včelárstva bude treba riešiť v rámci celej EÚ. Vzniká obava z nedostatku opeľovačov pre plodiny, čo má za následok znižovanie úrody.

Slovenské medy ako i medy z nášho revíru sú kvalitné a v zahraničí vyhľadávané. Priemerné ročné spotreby medu nášho obyvateľstva v porovnaní so štátmi EÚ sú niekoľkonásobne nižšie. Dúfame, že situácia aj u nás sa bude meniť a vylepšovať, veď med je vzácna liečivá

• Včelár Rudolf Galko vo svojom kráľovstve včiel.

• Jeden z posledných včelínov v Závažnej Porube. Včelín patrí autorovi tohoto článku.

potravina - obsahuje glukózu (hroznový cukor) - fruktózu (ovocný cukor) - sacharózu - dextríny - bielkoviny viazané s inými látkami ako i voľné kyseliny.

Keď spomíname včelárov, spomeniem aj medy, ktoré ich pričinením produkujú včely.

Med delíme na - kvetový - miešaný - medovicový a z iných sladkých rastlinných štiav.

Pre zaujímavosť uvádzam, aký dôležitý význam má farba medu a jeho kryštalizácia, ktorá sa v našom revíri môže vyskytnúť. Iná situácia vzniká, keď je med zakúpený v obchodoch dodaný veľkopodnikateľmi. Med z ovocných stromov - jasná farba - dobrá vôňa i chuť - ľahko kryštalizuje. Med z repky olejky, ohnice - farba žltá až citrónová, ľahko kryštalizuje. Med z lúčnych kvetov - farba do žltá až hnedá - dobrej chuti - dlhšie tekutý, med z d'ateliny - farba žltkavá až žltá - výborná chuť - kryštalizuje, med medovicový - je tmavšej farby od červenohnedej až po tmavo-hnedú - výbornej chuti - dlhšie tekutý. Poznávam, že med obsahuje najdôležitejšie prvky potrebné na zachovanie života a na výstavbu tela. Obsahuje látky potrebné pre mladý i starý organizmus, nakoniec výživné látky žiada každé telo. Deti môžu med užívať od jedného roka života. Niektorí konzumenti skryštalizovaný med považujú za nekvalitný. Je to omyl. Skryštalizovaný med má tú istú biologickú a energetickú hodnotu ako med v tekutom stave. Ak je skryštalizovaný, môžeme si ho upraviť zohriatím do 50 °C, tento stupeň treba ale dodržať. A nakoniec nezabúdajme, že med je veľmi dobrý pomocník pri zaváraní ovocia a zeleniny. Používa sa miesto cukru.

**Zlatý med, sladký med,
to je pochúťka!**

**Vzal som ho, vraví kvet,
slncu zo súdka.**

V Porube sa všetky Il'anovky vydarili

„Ako viete pekne písať,“ prihovoril sa starosta P. Baráni jubilantke Márii Vongrejovej, keď sa pri svojej deväťdesiatke zapísala do pamätnej knihy obce. „Veď mám aj dve meštianky, rada som chodila do školy, no doba bola taká: mamka ma dala do služby v Košiciach a bolo po učení,“ zaspomínala na svoju mladosť. K povedanému ešte dodala, že celý život prežila pri neľahkej práci v tkáčovni, na údržbe v neďalekej textilnej továrni a na stavbách. „Každú robotu som vždy statočne odvedla, s nikým sa nepohádala. Nežili sme len pre seba, robili sme pre všetkých. Môj muž pomáhal stavať kostol, neskôr faru a na Dome smútku v Porube sme odrobili po celom týždni, aj keď stačilo po dva dni. Tak zvykol hovoriť: Mama, ako ty povieš, tak bude, veď nakoniec všetko dáme len našim deťom.“ A je to pravda, veď človek si zoberie do hrobu iba to, čo za živa daruje druhým. Tak to bolo vždy a tak to aj zostane. Zoznámenie týchto dvoch ľudí vyznieva ako obrázok vmaľovaný kronikárom tej doby. Porubania, ako ináč, chodievali hrať futbal do blízkeho Il'anova. Tam sa to všetko začalo. Mladému porubskému futbalistovi predstavili kamaráti „peknú“ dievča, čo prišlo z Košíc. Nahovor si ho, ak sa ti bude páčiť. „Mala som len šesťnásť, na vydaj bolo priskoro, tak sme sa spolu vláčili skoro šesť rokov. Dobre sme sa poznali, rozumeli si a veru to, čo Boh spojil sme nerozlúčili celých 62 rokov. Najskôr sme bývali štyri rodiny v jednom dvore, neskôr spoločnými silami postavili pod Hrádkom domček, potom stavať pomáhali rodine. Vychovali syna a dcéru, a dnes sa tešíme zo štyroch vnúčat a štyroch pravnúčat. Škoda len, že už šesťnásť rokov žijem ako vdova,“ popísala svoj životný príbeh. Poznamenajme však, že nebohý manžel patrilo do kategórie chýrnych porubských murárov - majstrov od kameňa (Pavel Vongrej, Ján Jurečka, Pavel Piatka, Michal Hrdko a mnoho ďalších), čo regulovali Smrečianku, vybuodovali škarpu na porubskom potoku, buodovali cintorín na Háji v Liptovskom Mikuláši a svoj rukopis napísaný na tvrdej skale zanechali aj na pomní-

ku padlých na nižnom konci. Neobyčajná zručnosť a „fortiel“ týchto majstrov zaznamenáva už len slávna murárska tradícia obyvateľov Závažnej Poruby.

Prekvapuje nás, ako naša jubilantka sleduje osudy svojich rodáčok, čo sa vydali do Poruby, lebo nezabudla pripomenúť, čo jej povedal Peter Kul'havý: „Marka, Il'anovky sa v Porube všetky ujali.“ A hneď po mene vyrátala všetkých sedem, čo tu našli nový domov i rodinu. „Mám dobrého syna, nevestu, dcéru, zať ma zavezie ku doktorovi, keď potrebujem. Všetci sú ku mne dobrí, pomôžu aj susedia. Len kostol mi veľmi chýba. Od minulého roka už nechodím do kostola, už len v tranzistore počúvam bohoslužby: evanjelické i katolícke. Veď veríme v jedného Boha a všetci by sme mali žiť tak, ako sa na kresťanov patrí. Vzájomne si pomáhať, nažívať si v pokoji a porozumení,“ krátko a presne vyjadrila svoju filozofiu ľudského života.

Deväťdesiat rokov predstavuje pekne dlhú brázdou života. Za tú dobu človek všeličo zažije, skúsi, pozná, odpozoruje a hlavne pamätá. Ako vníma v tomto pozhnanom veku dary života naša jubilantka? „Nepozdáva sa mi, že veľa žijúcich detí posíla svojich rodičov do penziónov, mnohí prestávajú dbať o miesta posledného odpočinku tých, čo im dali život, akosi sa vzd'afujeme jeden od druhého. Medzi nami to fungovalo celkom ináč. Mamka mi takto hovorievali: Dieťa moje, kým budeš môcť a vladať, tak sa obzri o nás a potom aj o naše hroby. Vrstovníci vždy žili radosťami i starosťami toho druhého. Nedávno ma bola navštíviť Milka z Ulice, porozprávali sme, pospomínali... Kamarátka som sa so Zuzkou Piatkovie, vedno sme aj robili. Ani ona nezabudla na mňa. Prišla ma pozrieť a povedala: Marka, ktovie, či nie naposledy. Údelom všetkého živého je odísť, keď sa naplní stanovená miera. Všetko je len do času, všetko sa pominie, len stopy našej práce a lásky k blížnemu svojmu navždy zostávajú aj po nás. A to si veru treba dobre zapamätáť.“

Dušan Migal'a

• Mária Vongrejová sa zapísala do Pamätnej knihy. *Mária Vongrejová*

• Starosta P. Baráni zaželal jubilantke veľa zdravia a rodinnej pohody. Pri neobyčajnom sviatku odovzdal aj pamätný darček.

Od rodiny a tepla domova sa odvíja celý náš život

Na život zdviháme poháre a pripíjeme rokom, čo prešli, i tým čo prídu, lebo život je dar, hovorí básnik. Tento dar si však treba vážiť práve tak, ako si ho ctia diamantoví manželia Mária a Matej Hladký. Oslávenci predstavujú v poradí už šiesty manželský pár Závažnej Poruby, ktorý oslávil diamantovú svadbu. Dňa 17. augusta 2006 prešlo presne šesťdesiat rokov, čo si podali ruky a sľúbili, že čokoľvek dobré i zlé príde, budú znášať spolu, jeden druhému pomáhať a spoločne vychovávať svoje deti. Spoločne prežitie roky im umožnili spoznať obraz života, naučili sa prekonávať prekážky a prispôbovať sa jeden druhému. Pripomeňme, že tam kde nechýba zdravie a vzájomné porozumenie, nie je ťažké spomínať na prekonanú cestu.

• Pri neobyčajnom sviatku jubilatov prijal starosta P. Baráni a zapísali sa do Pamätnej knihy Závažnej Poruby, 17. august 2006.

Narodili sa na 1. mája

„Obidvaja sme sa narodili 1. mája, na Sviatok práce, tak sa nečudujte, prečo sme celý život zasvätili práci. Aj v tomto roku sme oslávili spoločné narodeniny. Na dvoch tortách nám dovedna zasvietilo 167 sviečok. Na oslavu prišli naše deti, vnúčatá, celá rodina... My aj žijeme ako jedna rodina. Vybudovali sme ju vlastnými rukami. Spája nás šťastie našich detí. V jednom dome, pod jednou strechou štyri rodiny, dobre vychádzame, pekne si nažívame...nikdy by som si nebola pomyslela, že sa dožijem osemdesiatky a k tomu diamantovej svadby. Je to dar, či odmena?“ zdôverila sa nám pani Hladká. Hoci od vojny už ubehlo viac ako šesťdesiat rokov, spomienky tých, čo prežili vojnový požiar, sú stále živé. Na to sa zabudnúť nedá. „Gulky ma minuli len preto, že ich schytil mŕtvý vojak, čo ležal pred mnou a v Povstaní tiež išlo o život. Dalo by sa o tom veľa rozprávať,“ povedal nám pán Hladký. Dnes je členom domácej organizácie

Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a nikdy nechýba, keď sa kladú vence k pamätníkom padlých prírvukujúc, že pomníky stoja živým pre výstrahu a mŕtvym na pamiatku.

Ale ako všetko na svete, aj manželstvo má svoj začiatok. Ani v tomto prípade to nebolo inak.

Súco dievča z Ploštína

„Hneď po vojne ma oslovila Milka Fenička: „Matej, vieš čo, poradím ti jedno súco dievča v Ploštíne, len sa ti tam treba vybrať na zábavu. Dlhú som nerozmýšľal. Pojal som ju do tanca, neodmietla a potom sme už spolu chodievali po zábavách. Ale nič viac.“ úprimne sa priznal pán Hladký. A porozprával nám, že v Ploštíne obsluhoval mlátačku, a keď mlátil u Uličných ani nič nefaktoval, ale mamka aj tak „mašinu“ za zata nechceli. Čo však mamka nechceli, to otec sľúbili. Sobáš sa konal v Liptovskom Mikuláši a sobášil ich pán farár Kuna.

Svadobná hostina sa zas konala v Porube. O polnoci prišla zaspievať ploštínska mládež Zahučali hory a K trónu tvojej slávy, Hospodinu. Mladomanželia najskôr bývali pri rodičoch, začiatkom päťdesiatych rokov si postavili na Záhradách nový domček. Vychovali dve dievčatá, veľa radosti majú zo štyroch vnúčat a piatich pravnúčat. Vzácné výročie je určite dôvod k tomu, aby sme postáli a priblížili roky minulé.

Mechanik a cukrárka

Nechajme však hovoriť jubilatov: „V roku 1949 som nastúpil do textilky ako strojní mechanik. Nielen v dobe „šichy“ rozmýšľal ako pracovné operácie uľahčiť, urýchliť.. Predkladal som zlepšovacie návrhy a veru si ma aj všimli. Až do Hradca Králové som vycestoval prevziať rezortné vyznamenanie Najlepší pracovník od ministerstva ľahké-

• Želáme Vám, aby slnko šťastia, ktoré vám svieti na spoločnú cestu životom už 60 krásnych rokov, nikdy nezapadlo.

• Svadobná fotografia: Mária Hladká, r. Uličná, Matej Hladký, 17. august 1946

ho priemyslu bývalej Československej republiky. Dokonca vtedajšia vláda mi udelila aj čestné uznanie Za vynikajúcu prácu. Boli to ocenenia morálne, ale potešili. Viac ako desať rokov som pôsobil aj ako strojník v domácom hašičskom zbore a dlhé roky opatroval výstroj našich futbalistov. Futbal ma vždy zaujímal.“ Ja som tiež začala na textilke ako tkáčka, jeden do obedu, druhý poobede, neraz sme si deti odovzdali aj pri autobuse. Pozdnejšie vo výrobní piekla zákusky a neskôr predávala v cukrárni. Starší si určite pamätajú cukráreň na námestí.

Sľúbené treba splniť

„Ani na dôchodku nesedíme so založenými rukami. Robíme si v záhrade, poobede prídu deti, uvaríme si kávu, dozeráme na vnúčatá, manžel dozerá na skládku odpadu v Lopatine. Nám je deň veru nie dlhý.“

Ako ináč, aj tu si pýtame recept na šťastné manželstvo. V rozprávaní sa spoločne doplňovali:

„Manželstvo je zodpovednosť nielen voči sebe, ale hlavne voči deťom. Názory si treba vymeniť a keď zahrmi počkať, kým zasvieti slniečko, vyčistí sa vzduch a dýcha sa ľahšie. U nás hnev nebolo ani hodiny. Od rodiny a tepla domova sa odvíja celý náš život. Sľúbené treba splniť. Ak si mladí ľudia sľúbia lásku, porozumenie, pochopenie, tak sľuby a vernosť majú dodržať po celý život. My nepoučujeme, my len pripomínáme“.

Čo k tomu dodať? Sami sa posudzujeme podľa toho, čo sme schopní urobiť. Druhí nech nás posudzujú podľa toho, čo sme v živote stihli urobiť.

Dušan Migala

Márii Agnetovej prináleží úcta, obdiv a uznanie

Áno, život je dar. Niekedy sa však treba opýtať: čo dalo hodnotu tomu môjmu životu? Ako som prijala a naplnila tento dar, obstála vo všetkých skúškach? Prijímal len veci dobré a zlé nie? Vydať svedectvo o poslaní našej jubilatky má priam osudový rozmer. Nemôžeme jednoducho neprípomenuť a opýtať sa, kde nazbierala toľko síl, aby naplnila svoje poslanie medzi ľuďmi.

• Mária Agnetová sa zapisala do pamätnej knihy Závažnej Poruby, manžel Martin oslavil 90-ku minulého roku.

Zvláštne miesto v histórii porubského folklóru určite patrí Márii Agnetovej. V auguste roku 2006 oslávila spolu s najbližšími svoje deväťdesiate narodeniny. Ku gratulantom sa pridalo i vedenie obce a z rozhovoru sme zaznamenali to najpodstatnejšie.

Zaspomínali a fotografiami pripomenuli, že v roku 2002 pri oslavách 625. výročia prvej písomnej zmienky o Závažnej Porube ako 86-ročná ešte účinkovala v celovečer-

nom 120 minútovom programe Poludnice. Keby Závažná Poruba vlastnila knihu rekordov, tak jej meno by sa v nej určite objavilo, pretože vystupovať, spievať sólo a tančovať na doskách, čo znamenajú svet v takomto veku je viac ako povšimnutiahodné.

Pripomeňme aspoň v skratke, že bola nezastupiteľnou postavou v mnohých programových blokoch Poludnice: v priadkach, dorobníku po sadení stromkov, v privítanke murárov, bielení plátna... Stala sa dušou skupiny a pamätníkom viacerých porubských piesní a zvykov.

Proti veku však nielo lieku. Zdravotný stav a pribúdajúce rôčky jej zabránili naďalej účinkovať v Poludnici. Priznajme aj to, že jej odchodom stratil porubský folklór veľa zo svojho imidžu, ktorý mu ona svojím temperamentom, vitalitou, bezprostrednosťou a životnou múdrosťou dávala. Do rozpakov sa nedostala ani vtedy, keď vítala v Lip-tovskom Jáne prvého slovenského prezidenta M. Kováča slovami, aby bol dobrý ako chlieb. Nemožno zabudnúť i to, že sa naučila rátať po anglicky do dvanástich len preto, aby bola presvedčivá ako priadka, ktorá sa zberá do Ameriky za prácou.

Vo vystúpeniach Poludnice neraz improvizovala, humorné dialógy sa zachovali ako skvosty porubského jazyka a spôsobu vyjadrovania: napr. na otázku, čo varila odpovedala, že malý hrniec vo veľkom, v Regrútoch zas hovorila, že jedného neodviedli, lebo má dve staré matere, tak ho vyreklamovali, alebo, keď ju horár po sadení stromkov ponúkal páleným, tak z furtušky

vytiahla svoj pohárik, že si vera vypije, ale „merkovne“ a nik nemusí sa báť, že ju povláči. A keď si rozkázala, tak bolo vidno, že má nohy ľahké nielen do roboty, ale aj do tanca. Bez nadšenia a lásky k životu a snahy urobiť radosť druhým, by to určite nedokázala. Spomíname aj to, že pri svojej osemdesiatke, keď sa po prvý raz zapísala do pamätnej knihy obce povedala: „Len aby mi Pán Boh zdravia dal, som šťastná, že mám v rodine pokoj, že ešte môžem robiť. Robota, to je môj život, bez nej by mi bolo ťažko. Rada chodím aj medzi ľuďmi, dôležité je, aby si ľudia rozumeli, aby sa pri dobrej vôli znášali. Potom sa dá všetko zvládnuť.“ Človek však mieni, ale Pán Boh mení. Pred dvomi rokmi navždy vypravovala milovaného syna a to poznamenalo jej ďalší osud. Všetku starostlivosť o starých rodičov tak prevzala na svoje plecia nevesta Marka a dvaja vnukovia. Teraz žije spolu s manželom Martinom (91 ročný) v Lip-tovskom Hrádku v opatere dcéry Hanky. Tam sme jubilatku vyhľadali a vyhotovili aj niekoľko fotografií.

Dušan Migal'a

• Na zdravie, manželka Agnetovci! Pred štyrmi rokmi oslávili diamantovú svadbu.

Oslávili polstoročie života

V živote každého z nás sú míľniky, keď sa na chvíľu zastavíme a zamyslíme sa, aký kus cesty sme ubehli, čo sa nám podarilo či nepodarilo uskutočniť a čo ešte chceme dokázať. Hoci v dnešnej uponáhľanej dobe má človek málo času pozastaviť sa, popremýšľať, prehodit' slovko-dve s blízkym človekom, nám sa to dnes podarilo.

Dnešný deň je pre nás čímsi výnimočný – výnimočný výročím, ktoré si spolu pripomíname, výnimočný svojím magickým číslom, polstoročím života.

Pozastavme sa a pospomínajme. Spomínate si na malé dievčatko či šantiaceho chlapčeka, na mamin láskavý úsmev i otcov prísny pohľad? Roky detstva ubehli príliš

ráchlo. A potom prišla škola. Spočiatku v rodnej dedine, potom v susednej. V rokoch mladosti sme s nádejou hľadeli na svet. Založili sme si rodiny, prišli vytúžené deti a s nimi každodenné radosti i starosti, dnes sú už deti dospelé a my pri pohľade na vnúčatá zist'ujeme, že sme prešli už značnú časť svojej cesty životom.

Ľudský život má svoje zákonitosti ako múdra príroda so svojimi ročnými obdobiami – jar symbolizuje zrod a začiatok života, leto prekvapuje svojou nádherou rozkvitnutých kvetov a jeseň svojimi plodmi. A aj my sme teraz dospeli do obdobia, kedy si uvedomujeme, že to, čo bolo zasiaté, naplno využívame v zrelom veku päťdesiatnikov....

*Ked' rátaš údery, čo odbijajú čas
Ked' celkom bez lístia vidíš
hrdé stromy stáť*

*Okienkom úzkym uvidíš krajinu detstva
Ach áno, si to TY
Vieš, odkiaľ ideš
Vieš, ako sa voláš
A to všetko je ŽIVOT*

Prvý rad zľava: Tatiana Čermáková, Jaroslav Števček, Iveta Kováčová, Eva Hazuchová, Jela Plchová, Elena Kováčová, Vlasta Štrkolcová, Božena Habarková, Eva Hladká, Tatiana Némethyová

Druhý rad zľava: Zdena Jurečková, Milan Jambrich, Anna Mikulášová, Jana Rúfusová, Želmíra Macková, Milan Majerko, Ján Duda, starosta obce, Zdena Mikulášová, Ján Iľanovský, Jana Luptáková, Katarína Kováčová, Ján Šarafin, Marta Niňajová, Lubomír Iľanovský

S láskou spomíname

S bolesťou v srdci oznamujeme, že dňa 12. septembra 2006 vo veku 81 rokov nás opustil čestný občan Závažnej Poruby

Prof. Ing. arch. Peter Nahálka, CSc.

Posledná rozlúčka so zosnulým bola v pondelok 18. septembra 2006 v Bratislave.

Venované pamiatke Petra Nahálku

*Ovešaný titulmi ako hroznový stravec,
dostal ich za usilovnú prácu,
dobrosrdečný, prirodzene nadaný
a kamarátsky, tento porubský chlapec.*

*Prihovárал sa nám rodnou rečou s nádychom
poézie,
taký bol a taký bude ďalej žiť,
kamarát z detstva, ktorého nebolo možné
neľúbiť.*

*Aj keď stál na stupienku slávy,
ostal skromný i keď znamenal tak priveľa,
bol by aj život dal za svojho priateľa,
každý deň s ním bol ako sviatok alebo
nedeľa.*

*Spomienky z detstva dnes viažem do kytky
boli to nádherné, veselé zážitky
aj medzi nami patrili k jeho sláve
pretriasali sme ich ako zlaté zrnká,
na každoročnom stretnutí rodákov
v Bratislave.*

*Človek sa musí usmievať, priam chichotať
kedykoľvek si na to spomenie
nielen na veselé zážitky po horách,
ale aj jeho majstrovské varenie.*

*Všetko, čo robil v živote, robil z lásky,
aj keď mu osud nadelil zopár krutých faciek,
relaxoval v prírodnej kuchyni,
pri výrobe gulášov a zemiakových placiek.*

*Pochutnávali sme si na nich
pod Poludnicou v druženej besiedke,
on sa šibalsky usmieval keď povedal,
že za recepty vďačí svojej mame a Kováčovie
tetke.*

*Tvrdil nám, že každá užitočná práca
v kuchyni a či na poli,
je krásna, ak nad nehom detstva
slávik, stehlík i škovránok
vyspevuje svoje piesne a šveholí.*

*Kdeže už dnes vziať týchto vtáčkov?
Stráca sa i kvetenstvo našich polí a lúk,
zomreli mozoľnaté dlane,
nasleduje únik mozgov a mäknutie rúk.*

*Hrdzavie kosa našich starých otcov,
nebuží kolovrátkov starých materí,
po ťažkej práci v minulosti
zachcelo sa nám žiť v páperí.*

*Chladnú nám medziľudské vzťahy,
uvoľnili sme miesto burine,
pre Boha, ľudia, robme niečo
len nespíme, ach nespíme!*

*Petrík bol vzácnym človekom
a odsudzoval ľudské nešváry,
myslel si, že cestou trpezlivého pedagóga
všetko sa k dobru naprávi.*

*Pre krásu miest a dedín
projektoval moderné, teplé domovy
a keď bol na vrchole svojej tvorby
choroba mu nasadila okovy.*

*Z úrodného stromu na prahu jesene
odpadlo jablčko a to je pravda odveká,
že k tomu možno prirovnať
aj odchod človeka.*

*Zrelý, ale stále múdry v období jesene
v tichom utrpení, odišiel nechcene
chápal však, že sa to i nám raz musí stať,
no vetvy na stromoch budú aj ďalej rásť.*

*Zákony prírody nemožno odložiť
aj z ruží nádherných odpadnú lupene
ale v tej zemi, zemi milovanej
ostanú po ľud'och hlboké korene.*

*Vynikajúci, obľúbený pedagóg,
čo bol ako kus ražného chleba
odkaz nechal pre nás všetkých
nesúďte moji drahí iných
posúďte najprv sami seba.*

*Zápočty a skúšky kruté,
dávno sú už zabudnuté,
nový index, čisté stránky
nech vám do nich vpiše život
tie najkrajšie žiacke známky.*

*Spomienky z detstva a z mladosti
niekedy tešia, inokedy rania
staň sa človek blízky človeku
na poli vynaliezania.*

*Roky nášho života sú veru prikrátke
pestujeme preto kvety dobra a lásky
vo svojej záhradke.
Tak si to robil. Ty.
„Česť Tvojej pamiatke“*

Elena Vadovická,
rod. Kováčová

Z KULTÚRY

Oslavy obohatila Poludnica

Na oslavách prvej písomnej zmienky o obci a stretnutí rodákov uviedla naša Poludnica svoj program v troch liptovských obciach: v Jamníku, Bobrovci a Vavrišove. Podľa organizátorov jej program umocnil atmosféru osláv. 2. septembra 2006 účinkovala aj pri slávnostnom uvedení Žiarskej chaty do užívania.

• Poludnica vo Vavrišove, júl 2006

• Poludnica v Bobrovci, august 2006

Ďakujeme a prajeme úspechy

V dňoch 3. - 6. augusta si obyvatelia našej obce pripomenuli 720. výročie prvej písomnej zmienky o obci a 85. výročie založenia prvého športového klubu vo Vavrišove.

Oslavy sme mohli úspešne, na vyššej úrovni a v širšom rozsahu pripraviť aj vďaka Vašej pomoci.

Za Váš prínos pri realizácii osláv Vám ďakujeme a prajeme veľa pracovných a osobných úspechov.

**S pozdravom Ján Janotka,
starosta obce Vavrišovo**

SLOVÁ

V minulom čísle Porubských novín bol uverejnený článok s týmto istým názvom. Na požiadanie redakcie a aj ako reakciu na podnety čitateľov som napísal tento slovník, ktorý by mal ozrejmiť význam uverejnených slov, ale netvrdím, že je to ich jediná možná interpretácia.

BAHRA - oblúková časť dreveného kolesa; BĀGNY - zvieracie vnútornosti; BĚKA - šuška; BELAJDIKOVAŤ - bezcieľne pobehovať; BINTŇA - textilný opasok na šatách; BLACHÁČ - plechová nádoba s vekom a rúčkou; BOLENGAŤ - ovisieť, kývať sa; BOLČEK - spodná časť ucha; BORSOK - jazvec; BROČÁK - batoh s popruhmi; BUKLACH - zdroj vody na vyšnom konci dediny; BURGOVEC - guľatý kameň z Váhu; CAPARDOŠ - vyrastený chlapec; ČARABUCHA - nevzhľadný, nečitateľný rukopis; ČEPLNÍŤ - prudko pršať, dostať bitku; ČIBĚZ - potmeľúď; ČIGA - kladka na dvíhanie bremien; ČPIEŤ - mimoriadne páchnuť; ČRAJCHNÚŤ - nenaraziť priamo, zaškrabnúť; ČRENKY - rúčky noža; ČRVOŇ - červík, malé dieťa; ČUCHRAŤ - upravovať ľan, konope, vlnu pred pradením; DIEŽA - veľká nádoba na vodu; DOŠTIAK - voz s drevenými bočnicami; DUBASIŤ - buchotať nohami; DULUVAŤ - niečo usilovne hľadať; DÚPA - nadávka lenivej dievke; FAČKUAŤ - s niečím neoprávnene manipulovať; FAKLIŤ - rúbať, rezať, ponáhľať sa; FASUNGY - retiazková časť rebriňáka; FERŠLÓG - drevený poklop na rakvu; FIRŠTOK - nosná konštrukcia drevenej zárubne; FÍZDAŤ - hvízdať; FLOCHÁŇ - okatý; FLUCHTUAŤ - odvrávať; FRUMBIA - nadšité pásy (konce) na plachte na nosenie napr. sena; FUFNAŤ - rozprávať nosom; GANDŽUVAŤ - okopávať súperu pri futbale; GÁPEL - zariadenie ťahané koňmi slúžiace na pohon hospodárskych strojov; GARAZDA - krik, zvada; GÓLA - bocian; GRGNÁŤ - úder rukou do chrbta; GRINDAJ - majúci neprimerané niektoré časti tela; GRINĀ - hlava; GUNDŽA - hrča, opuchlina; GURTŇA - povraz s ťahujúci náklad; GAVALY - veľké kusy zeme pri orbe; HACÍR - netopier; HAČA - zrieďba; HAJČI - obecný strážnik; HAMPORA - kožná vyrážka; HARMÁDY - nahromadené nepotrebné veci; HAVAN - kotrmelec, obuvnícka trojnohá stolička bez operadla; HÁLŇA - ťažobné miesto vodného štrku; HEJÚS - rys ostrovid; HLÚB - nosná časť kapustnej klavy; HRDÚSKA - uzol na šnúrke bez mašličky; HRNÁDĽA - spona do vlasov; HROMPA - veľká hruška (plod); HUČALO - splav; HUDLIVÝ - majúci silný odpor k niektorým jedlám; HÚČELÁ - čmeliak; CHAJALO - nehodný dôvery, nestály (človek); CHALAPUVAŤ - niečo hľadať, prehrabávať sa vo veciach; CHAVKAŤ - štekliť; CHRAMAŽDINA - tenké konáriky; CHVOSTÁL - žubrienka; KERMENTUVAŤ - riadiť auto; KICKA - úder paličkou po dlani; KIRALOVAŤ - dievčenská hra s loptou; KISEC - ozdoba na biči alebo čiapke; KJAR - zákruta; KLANICE - opora bočnic na voze alebo saniach; KLBAČIŤ - pohúžvať napr. papier; KLEPNIAK - prasa alebo zajac so spadajúcimi ušami; KLMAČIŤ - kuť pikle, nejednať čestne; KLAVÁŇ - používajúci ľavú ruku, málo zručný; KLUCHTA - drevený klát; KOBELKAŤ - valkať, guľať; KOLOMPÁR - postávajúci, nepričinlivý; KONT - druh dámskeho účesu; KOPERDA - listová obálka; KOPRELAŤ - váľať sa; KOSTONA - odpad z peria; KOŠINA - z prútia upletená vložka, ktorá sa vkladala do lojtriaka; KOTRBA - hlava; KOZLIČKA - borovicová šuška; KREPTÚCH - drevená nádoba na kŕmenie zapriahnutých koní; KRUŽMENT - voňavá čajová bylina; KUMHÁR - zariadenie na zavesenie hrncov na varenie v prírode; KURTY - druh sani; KYJANICA - veľké kladivo s dreveným koncom; KYTA - ľanový snopok; LACHA - handra; LAŠKA - handrička; LAPOŠKA - druh obuvníckej ihly; LEPENÍK - nečistotný, nedbalý; LIEHY - pomôcka na nakladanie napr. sudov z rampy na voz; LIENÍŤ - zhadzovať kožu; LINTITAJ - nezbedník; LOJTRIAK - špeciálny rebrinový voz určený na odvoz haluziny, polien a pod.; LÚZNIŤ - poriadne niekoho biť; LABŽDÍRKA - niečo kašovité; LAPEŇ - flák; LĀRMA - krik; LŌVČ - podpera

rebriny; MEGUŠIŤ - stláčať v ruke; MERCÚŇ - svišť; MERIDZAŤ - prehrýzať; MITMAŤ - zamotať motúz alebo drôt; MLOSTĚ - prísť niekomu zle od príliš sladkého; MOCHLIŤ - zamotávať; MOMÚLAŤ - prežúvať bez prehĺtnutia, dlhé prežúvanie; MO-TOCH - sám sebe zavádza; MRCŌL - malý; MRKANIČKA - podvečerné posedenie pri blikotajúcom ohni; MUKIŇA - plod lesného kríka (lohyňa); MUMAJ - nie práve najmúdrejší; NÁČIŤ - neprimerane ťakať; NÁČIVOK - ozdoba na konskom postroji; NADIEVAŤ - naplňať droby kašou; NÁDKONČIE - posledná remenná časť biča; NEOČATNÝ - nedajúci sa odbyť; OBNIECAŤ - prikladať do ohňa; OBRTLÍK - závaž na vretene; ODE-DZA - látkový pás na varovanie detí; OGRMÁŇ - zdegenerovaný plod slivky; OHĽO - nadávka; OLECHVAJ - nadávka; OŠPELY - mimoriadne nechutiaci; PAHA - drážka napr. na spodku lyže; PALESÁK - vodorovná časť drevenej ohrady; PARSUŇ - výzor; PARTICA - vodorovná časť šramkového plota; PATEČKA - malé podlhovasté drevko; PELSTRA - základ doskovej podlahy; PEŠTERA - druh huby; PIGAŤ - hrať o guľky; PÍLUS - lopta; PODOBIENKA - fotografia; POLÍČKO - časť hlavy medzi čelom a uchom; POLTY - veľké kusy slaniny; PREŠKORÚBOK - hydinové vajce bez škrupiny; PREZOČIVÝ - neodbytný, nevhodne prítomný; PRMPEL - maličký; PRPLINA - lupina, smietka v oku; PUCKA - ťažké kladivo; PULEC - drevená podpera; PUPENŤ - vyrážka; PUTŇA - drevená nádoba na vodu; RAJČULA - priester, v ktorom sa pohybovali kone ťahajúce gápel; RAJTA - sito na osievanie piesku; RĀROHA - niečo mimoriadne rozmerné; REDI-GAŤ - sťahovať salaš; ROZDRÚZGAŤ - rozbiť; SEREPUKY - plody lesného kríka (bazy); SEMITKA - ostrá zmena smeru pri behu; SIHLIAK - vyschnutá svrčina; SNICA - časť konského voza; SRABÚCH - motýľ; SRSTIENKA - posledná časť biča pomocou ktorej plieska; STRIHA - na krátko ostrihaná žena; STRUNGA - časť košiara, v ktorej sa doja ovce; ŠAFEL - drevená nádoba na vodu; ŠAJBA - remenica; ŠAJTEAVA - roztápajúci sa sneh, druh polievky; ŠARAGLE - nosidlá; ŠKÍVRAŽNÝ - sám nepotrebuje, ale inému nedá; ŠKURÁT - ovčie vemäno; ŠLAJER - závoj; ŠLEGA - ťažké kladivo; ŠPIEŤ - bolieť po údere; ŠRÁFIK - tenká páska; ŠRĚGOM - krížom; ŠMOCHOT - pomaly sa pohybujúci, prekážajúci; ŠRSŇAVÝ - modrý od zimy, uzimný; ŠPANGĽA - spona do vlasov, výstuha; ŠTILKO - drevená násaďa; ŠTIPÁK - drevená páka s okovaným koncom určená na dvíhanie ťažkých predmetov; ŠTIRCE - uvarené zemiaky s bryndzou; ŠTOPAŤ - niečo plniť (droby), vtláčať sa, udierať pod rebrá; ŠTROPANDĽA - gumenný držiak ponožky; ŠTANGA - oceľová tyč; ŠTANGĽA - celá saláma; ŠUFLIKANT - povalač; ŠUFLA - lopata so zdvihnutými okrajmi; ŠVONEC - čo visí a kýva sa; ŠVUNG - rýchlosť; TARAJČEK - nástroj na krájanie cesta; TEREFERE - nástroj na prípravu priadze pred tkaním; TERIGATĚ - niečo ťažké prenášať, ťažko sa pohybovať; TLAPKY - trhané cesto; TRAJFÚZ - trojnožka používaná v šporákovej rúre; TREPŇA - šikmá časť lešenia; TRIELIŤ - neprimerane prikladať do pece, rýchlo sa pohybovať; TRTÚŇAŤ - ponáhľať sa, utekať; ŤAPŠA - plech na pečenie; UHORENÝ - opálený slnkom; UMRNDANÝ - bezdôvodne majúci zlú náladu; UPEĽAŠIŤ - usadiť sa; VEJAČKA - stroj na čistenie obilia; VEKŇA - podlhovastý chlieb; VIGAN - druh detského oblečenia; VIRGAŤ - divo tancovať, vyhadzovať nohami; VLAČUHY - nadstavba na krátke sane na vozenie napr. veľkých kameňov; VŌSTRBA - zariadenie na sušenie d'ateliny alebo lucerky; VRCHKOTĀLIK - najvyššia časť stromu; VYNÁČIŤ - veľmi vystrašiť; VYSVIEČKA - veľká výška; VYŠKOBRTIŤ - obraťiť hore bruchom, spadnúť na zem; ZACHĽAPNÚŤ - ovanúť studeným vzduchom, prievanom; ZŌ-SYP - výber naturálií napr. pre pastierov; ZRONIŤ - zhodiť skalou ovocie zo stromu; ZÚJUSTENÝ - smutný; ŽABEČKA - nedozreté ovocie; ŽIAROVČEK - čiastočne vyschnutá svrčina; ŽIBLIKAŤ - rezať nožikom; ŽIHĀL - neposedné dieťa; ŽIVÁŇ - neposedný.

Ing. Bohuř Agnet

Čitatelia nám píšú

Vážená redakcia!

Je pravdou, že hektická doba nás unáša do niečoho neprirozeného. Viem, že mnohé je veľmi lákavé. Hodne by sme chceli skúsiť, veľa vyskúšať. Čo je však nado všetko potrebné: vedieť správne filtrovať a pritom sa držať našich pevných koreňov - kresťanstva. Nechcem moralizovať, no myslím, že občas nezaškodí i spomaliť, zamyslieť sa, hľadať skutočné hodnoty. Keď niekto niečo povie, treba sa najprv opýtať kto to je, čo tým sleduje, o čo mu ide? Pritom pozor! V poslednej dobe sa veľmi často útočí na naše podvedomie. Účelovo sa využívajú tie najrafinovanejšie psychologické metódy, o platnosti ktorých jednoduchý človek nemá ani potuchy. A výsledok? Ten na seba nenechá dlho čakať. Človek sa jedného dňa prebudí a zistí, že už nemá domov, že nemôže rozprávať rodným jazykom, že nedostane prácu vo svojej rodnej vlasti, že mu rozvracajú rodinu, že sa mu deti dali na drogy, že syn, či dcéra hľadá na otca či mamu len cez peniaze, že nad jeho hlavou sa krúčia veterné mlyny. Vrchy stratili svoje čaro, zemiaky sú pestované v skleníkoch, húče sa vytratil z našich lúk a vtáci prestali spievať. Ale aj tak. Čas na dialóg nám zostal. Hovoríme o tom, ako by to malo byť a nie je a hlavne pohýbme mládežou. Nech nám kladie otázky i tie nepríjemné. Buďme vľúdni a trpezliví, neuzatvárajme sa do seba a hľadáme k sebe kontakty. Som zvedavý na reakcie mladých. Ozvú sa? Vaše Porubské noviny ma vždy pookrejú na duši. Ako aj teraz.

MUDr. Martin Jančuška,
Viedeň

Múdrosti

- Kto sa neučí, nevie.
- Kto si nedá radiť, ten sa musí trápiť.
- Lepšie je opýtať sa, ako nevedieť.
- Len s chuťou do toho, polovicu máš hotovo.
- Usilovnosť všetko premôže.

Príslovia

- Kto neskoro chodí, sám sebe škodí.
- Kto včera klamal, tomu zajtra neuveria.
- Kto chce žať, musí siať.
- Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne.
- Kto hlboko orie, zlato vyoráva.

Vážení pán Migaľa s rodinou.

Dovoľujem si Vás srdečne pozdraviť, popriať Vám hojné Božie požehnanie. Mám kedy premýšľať, zamyslela som sa nad Porubskými novinami. Moc rada ich čítam. Vie ma moc potešiť rubrika jubilantov. Mám taký názor, či by nebolo pekné všimnúť si aj toho, ktorý zostal sám, iste by to bolo moc milé. Pár slovami potešiť jednotlivcov, či je to žena, lebo muž. Zamyslíte sa nad tým, prejednáte to aj s p. starostom. Žime v láske bez ohľadu na postavenie, veď čokoľvek urobíte jednému z mojich najmenších, mne ste urobili. Dúfam, že aj ja prispem nejakým článkom. Jest o čom písať. Potešil nás starosta poslal nám 5 kusov. Všetci ďakujú, mali z toho radosť. Mne sa nedarí moc dobre, mám zlomené 2 rebrá-dvojku a štyrku, kľud, viac odpočinku ako tárať sa. Povedal mi doktor, že to záleží na mne tá liečba. To je pre mňa, čo som bola zvyknutá v prírode teraz to bude kláštor. Musím si uvedomiť, že pre moje dobro stojí tú obeť si venovať.

Za Porubou sa mi len v spomienkach dá uspokojiť. Žite a pracujte pre dobro našej obce a vlasti.

Na záver prajem Vám tichú pokojnú noc a sladké sny. To Vám želá jedna žena z Penzionu

Marka Durišová

Vážení pán Migaľa!

Úvodom tohto listu by som sa Vám chcela v mene súrodencov veľmi pekne poďakovať za článok, ktorý ste napísali z príležitosti diamantovej svadby našich drahých rodičov. Tiež patrí poďakovanie aj vedeniu obce, p. starostovi P. Baráňmu a p. farárovi V. Pavlíkovi za osobné blahoželania.

Diamantová svadba je skutočne vzácnosť, ako ste napísali a tak naši rodičia ďakujú všetkým, ktorí nezabudli na nich a prišli ich pozdraviť.

Čas mladosť odniesol, ale nie srdcia plné lásky a dobroty, ktorú nám plným prihrstím stále rozdáva. My deti, vnučky a pravnúčatá ich ľúbime, veľmi si ich vážime a ďakujeme Pánu Bohu za ten dar, že nám takých dobrých rodičov dal.

Ako spomienku na náš rodičovský dom posielam túto báseň, ktorú som napísala v marci r. 1967 a bola som 17 ročná študentka Strednej zdravotníckej školy v Lipt. Mikuláši.

Pozdravujem celú redakciu Porubských novín a ešte raz ďakujem.

S úctou a láskou v srdci

Želka Konečná, rod. Kulhavá z Lipt. Petra

Dom naproti ulice...

Stmieva sa ...

Náš čokoládový domček sa usmieva,
keď nechápavo víta prvé hviezdičky.
A kdesi v dialke steli sa mäkká hmla
-ja cítim tmený, nejasný šepot noci,
keď prížmurujem oči pred všetkou tou
krásou, keď sa túžim s mojím perom a
básňou.

Na nebi pokojne pláva mesiac
a v povetrí cítiť jarnú vôňu.

Chcela by som vždy tento obraz pred
sebou mať, chcela by večne dýchať
svieži a radostný vzduch nášho domu.

Do môjho srdca sa vkráda čudné
vzrušenie, keď vládnem všetkými citmi
a celou dušou.

Náš domček naproti ulice
zaspáva ružovým, sladkým snom.

Len ja nespím...

Dýcham vôňu jari, mlčím
a potom vzdychám od nadbytku
nevýslovných citov a dojmaní.

Aj oči moje pozrú oblôčkom
čokoládovým spiacim domčekom,
i veľká slza skotúľa sa po líci
a zastaví sa na bielučkém papieri.

Rozplynie sa ako moje krásne sny
i túžby plné nádejí.
V mäkkom povetrí cítim vôňu jari,
keď sa tak tichulinko večerí.

Ž. Kulhavá,
marec 1967

Život nie je zátišie...

Žijeme v zvláštnej dobe. Dni, keď sa ráno prebúdžeme s úsmevom a tešíme sa na to, čo nás čaká, sú čoraz vzácnejšie. Všetdný deň pre mnohých z nás začína pocitom, že život je trápenie. Vyzvávajúci budú

dík sa obvykle snažíme najskôr ignorovať, ale napokon musíme aj tak vstať. S námahou sa vyhrabeme z postele, s ospalými očami sa dovlečieme do kúpeľne, narýchlo do seba vlejeme kávu a vyrazíme do práce.

Hlavu máme plnú každodenného koloťača. Rozmýšľame, ako to všetko stihnúť. Niekedy by sme najradšej so všetkým tresli a utiekli niekam. Preplnené autobusy či zápcha na ceste, ani to veru človeku na dobrej nálade nepridá. Šéf nás namiesto pozdravu víta „spršskou“ úloh, neustále na nás tlačia termíny, neprestajne vyzvávajú telefóny. Ustavične od nás niekto niečo chce, pomaly nemáme čas sa ani len nadýchnuť. Koncentrujeme sa na veľa vecí odrazu. Všetko je sūrne, všetko už malo byť.

Po vyčerpávajúcom dni vo firme utekáme z práce, veď doma sa tiež nič samo neurobí. So zvesenými hlavami sa ponáhľame svojou každodennou hektickou všednosťou a nedokážeme sa zbaviť myšlienok na prácu či rodinu. Dodržiavame pravidlá náhlenia a pracujeme nadmieru. Len málo dbáme na svoje pocity. Niet divu, že večer sme totálne vyžmýkaní. Sotva máme chuť a silu dobiť si energiu niečím príjemným. Deň pre nás neraz končí bezsennou nocou plnou ťažkých myšlienok a ráno to všetko začína odznova. Skrátka dačo hrozné! Vôbec si nestihneme odýchnuť a stres je tu znova. Obyčajný pozemšťan mu len tak ľahko neunikne!

• • •

Často sa hneváme, že nám práca pre rastá cez hlavu, ale zároveň sme šťastní, ak ju máme. Pri predstave, že zostaneme nezamestnaní nám mráz prechádza po chrbte aj počas tých najhorúcejších letných dní.

Zvláštna je teraz doba. Človek len ťažko ušetrí nejakú korunu. Ak chce dom či auto, alebo iné bežné veci, musí si veru aj požičať. Doba je neistá, preto každé rozhodnutie treba viackrát zvážiť. Dnes máš prácu, ale zajtra ti možno povedia, že ťa už nepotrebujú. Môžeš byť akýkoľvek dobrý odborník a vynikajúci pracovník, napriek tomu sa ti nemusí podariť nájsť si nové zamestnanie hneď. Ťažko sa teraz hľadá adekvátna práca, a aj jeden mesiac

bez nej dokáže urobiť nepríjemný škrt cez rozpočet.

Viem si to živo predstaviť, raz som to už zažila. Aj po rokoch si presne spomínam na nepríjemnosť okamihu, keď som nečakane, takmer zo dňa na deň, prišla o prácu... keď som sa dozvedela, že vo firme, v ktorej pracujem, dochádza vzhľadom na znižovanie objemu prác k hromadnému prepúšťaniu a aj moje pracovné miesto sa ruší. Zostala som zarazená. Tá situácia bola úplne nečakaná.

Výber zamestnancov na rozviazanie pracovného pomeru robili členovia predstavenstva údajne na základe kritérií, ako je vzdelanie, dĺžka praxe, dĺžka pracovného pomeru, výkonnosť a jazykové znalosti. Do úvahy sa bralo vraj aj sociálne kritérium. Život ma naučil niest zodpovednosť za svoje konanie a priznať si aj svoje nedostatky a omyly, preto som sa nebála pozrieť pravde do očí a zodpovedať si všetky súvisiace otázky. Lenže aj tak som akosi stále nemohla nájsť ten dôvod, prečo sa to muselo stať práve mne.

Cítila som sa veľmi zranená, lebo svoju prácu som vždy vykonávala zodpovedne, s najlepším vedomím a svedomím, ale predovšetkým rada... akosi zo srdca... s láskou.

Nie som kariéristka, ale práca je pre mňa soľou života. Je pre mňa veľmi dôležité, aby som vždy mala takú prácu, ktorú budem vykonávať s láskou a prostredníctvom ktorej môžem na sebe pracovať a spoznávať sa vo výtvoroch, ktoré som sama vyprodukovala. Práca mi dáva pocit uspokojenia a naplnenia. Život bez nej mi pripadá ako jedlo bez soli... bez chuti a očarenia.

Snažila som sa zapaľiť všetky dotieravé otázky, ktoré sa na mňa prilepili ako nočné mory, hoci nebolo to jednoduché. Ustavične som sa v duchu pýtala: *Čo budem teraz robiť??? Čo bude so mnou? Ako dlho bude trvať, kým si nájdem nové zamestnanie? Budem noví povinnosti zvládať bez problémov?*

Prvé dni po tejto šokujúcej správe mnou lomcovali mnohé zmiešané pocity. Prenasledoval ma zmätok v duši spolu s príšernou prázdnotou. Neprestajne som si kládla otázku: *Prečo práve ja??? Tak prečo???*

Zbožňovala som svoju prácu, bola som s ňou veľmi spokojná, ale zrazu som ju nemala! Nezostalo mi nič iné, len zmieriť sa so skutočnosťou, že som ju stratila. Roky, ktoré som v tej firme prežila, boli krásne a bohaté, ale nadišla chvíľa, aby som sa vydala na novú cestu a hľadala nový „prístav“, v ktorom sa zase nájde pre mňa kúsok miesta.

Práce som sa nikdy nestránila, možno preto som kdesi hlboko vo vnútri cítila, že

sa nemusím vôbec ničoho báť. V mojej záhrade života len práve zvädla ďalšia ruža. Jedna ruža zvädne, rozkvitnú ďalšie. Ruže budú vždy kvitnúť. Tak prečo by som sa mala upnúť na jednej jedinej???

Pochopila som, že je zbytočné trápiť sa tým, prečo prepustili práve mňa. To sa mi napokon nezдалo už vôbec podstatné. V živote totiž nejde o to „Prečo práve ja?“, ale „Vyskúšaj práve mňa!“

V duchu som si hovorila, že najlepšie urobím, keď sa budem spoliehať len sama na seba. Nepotrebovala som hľadať žiadnych vinníkov za to, čo sa mi stalo. Napriek nepriazni osudu som sa snažila nestratiť svoj vnútorný pokoj a lásku. Utešovala som sa tým, že v živote sa naozaj všeličo stáva. A aj horšie veci sa v živote stávajú!

Doteraz premýšľam, či to bol zásah neviditeľnej ruky osudu alebo zázrak, ale prácu som si našla hneď. Ešte som ani poriadne nezačala hľadať, keď som nečakane dostala zaujímavý ponuku. Bolo to niečo úplne iné, než som dovtedy robila. Priznám sa, hľadali vo mne trochu pochybnosti, či to zvládnem, ale s odstupom času môžem povedať, že moje rozhodnutie skúsiť to bolo správne.

Veľa som potom o všetkom ešte rozmýšľala. Uvedomila som si, že hoci ma moje prepustenie zaskočilo ako blesk z jasného neba, istým spôsobom ma oslobodilo. Dostala som príležitosť urobiť čokoľvek, čo sa mi zapáči. Bola som opäť zodpovedná len sama za seba.

Zostal si tiež náhle bez práce? Neprepadaj beznádeji a zúfalstvu. To sa dnes môže ľahko každému stať. Viem, ako sa cítiš. Máš pocit, že osud dohnal tvoj život „ku dnu“. Zrazu si nútený opustiť vyšliapané chodníčky a vychodené koľaje. Nezáufaj, veď úspech spravidla začína celkom na dne. Núdzna robí človeka vynachádzavým a práve v kríze spočíva veľká šanca pre zlepšenie existencie.

Strata zamestnania je nepríjemná a šokujúca. Byť prepustený však ešte nemusí znamenať koniec snov. Práve naopak – môže to byť začiatok niečoho zaujímavého. Na to, aby sme sa v živote pohli dopredu, potrebujeme niekedy trochu postrčiť. Keby sme neboli občas donútení odísť zo zamestnania, možno by sme nikdy ne našli odvahu riadiť sami seba. Strata zamestnania neznamená vždy koniec, ale neraz i začiatok.

• • •

Novú prácu hľadaj v atmosfére čo najväčšieho vnútorného pokoja. Každý deň sa naprogramuj pozitívne. Vyžeň zo svojej mysle všetky negatívne pocity. Nezabúdaj, že optimizmus pôsobí rovnako na malých aj veľkých, na chudobných aj bohatých!

Preskúmaj svoje schopnosti a hranice. Môže sa stať, že najskôr naraziš hlavou o múr, že sa dostaneš do slepej uličky alebo že uvidíš až také nespočetné množstvo možností, že celý zmätený budeš túžiť najst' čo najskôr východisko. To ťa za žiadnych okolností nesmie odradiť! Neboj sa dať svojmu životu nový impulz a nový smer.

Poobzeraj sa okolo seba. Svet je predsa plný možností, treba sa len za nimi vydať. Naber odvahu, načerpaj nadšenie a s presvedčením kráčaj k novému začiatku. Mnohé na tejto ceste je nejasné, ale jedno je isté – netreba prepadnúť letargii,

bezmocnosti a frustrácii. Hľadaj také dvere, ktoré povedú k tvojmu úspechu a radosti.

Keď ti cestu zahatajú ťažkosti, zahľad sa k výšinám a do svetla. Zapál svoj život prepotrebnou iskrou nadšenia, ktorá všetko prežiarí. Oheň vnútorného nadšenia dáva človeku nádej a s jej pomocou sa dajú prekonať všetky ťažkosti a prekážky. Viera, že všetko dobre dopadne, nám dáva prepotrebné sily, aby sme zvládli aj tienisté stránky života.

Maj na pamäti, že každý deň, každú hodinu, v každom okamihu môžeš prijať to správne rozhodnutie, ktoré zmení tvoj

život. Vždy je pravý čas na správne rozhodnutie – každú hodinu, každý deň, aj teraz, v tomto okamihu.

Život je neustála zmena. Je to ustavičný pohyb, pri ktorom sme prirodzene vystavení riziku. Život nie je zátišie. Žiť neznamená stáť na jednom mieste. Žiť znamená byť aktívny. Žiť znamená meniť sa. A život bez rizika? Nie, taký neexistuje!

Nič nie je trvalé. Vlastne len mŕtve veci môžu byť trvalé. Ibaže život, ten nie je mŕtvy. Je tak nádherne a zázračne žijúci, že každého z nás občas dojíma k slzám. Je ako motýľ, či mydlová bublina. Dnes je tu, zajtra môže byť preč!

Iveta Ráchelová

Kvapká dáždik mokrú pieseň: Deti, deti, je tu jeseň!

Foto: JUDr. F. Balažka

Aha, deti, šarkan letí

Dňa 29. 9. 2006 o 16.00 hod. sa v našej materskej škole v Závažnej Porube uskutočnil 3. ročník spoločného stretnutia rodičov, detí a p. učiteliek pod názvom „Šarkaniáda“. Rodičia prispeli spoločne s deťmi do spoločnej výstavky, ktorá sa nachádza v popohostenie, deti zaspevali a veselili sa. Všetci sa zúčastnili na výlete na blízky kopec Žiarec, kde sa naučili manipulovať s motúzom, ktorý bol veľmi dlhý a nepočúvnny, naučili sa všetko potrebovať vedieť pri púšťaní šarkana a potom všetci už len sledovali aké všelijaké šarkany lietali, plachtili a sadali.

Výčerpaní, ale plní zážitkov sme sa všetci vrátili do školskej záhrady, kde na deti čakalo prekvapenie v podobe čokoládového šarkana, teplý čaj a pre rodičov všetko ostatné. Jesenný chladný večer ukončil ďalšiu krásnu spoločnú akciu plnú príjemných zážitkov a spomienok. Ako to viem, že boli príjemné? Deťom všetko vidíte v ich očiach, všetko sa odzrkadľuje na ich tváričkách a zážitky si rozprávali a kreslili počas ďalších dní v materskej škole. Trošku mi je ľúto detí, ktoré prišli o tento zážitok, ale nabudúce určite už prídu všetci. Katarína Jambrichová, riaditeľka MŠ

Galéria malých umelcov

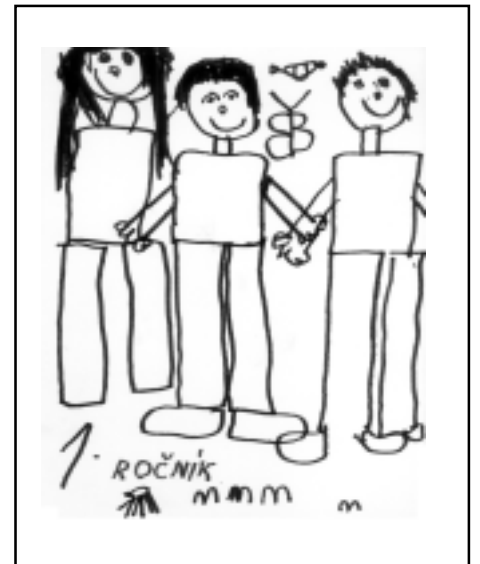
• Michalka Macková, 1. ročník

• Borisko Dvorský, 1. ročník

• Oliverko Zadrba, 1. ročník

• Lukáško Mikuš, 1. ročník

ŠKOLSKÉ ZRKADIELKO

Prázdniny sa skončili, nastali nové časy

Cez jeden prázdninový deň som bol s maminou a sestrou v Liptovskom Jáne na kúpalisku. Bol slnečný a teplý deň. Keď sme dorazili na miesto a rozložili sme sa, tak sme išli plávať. Potom sme prišli na deku a ja so sestrou sme si šli kúpiť hoddog. Keď sme odchádzali, mamina stratila hodinky. Veľmi sa nám tam páčilo.

Jurko Kozák, 3. ročník

Cez prázdniny sme navštívili aguapark a westernové mestečko. V aguaparku sme boli na rôznych tobogánoch. Najviac sa mi páčil taký rýchly modrý tobogán. Vo westernovom mestečku sme videli kovbojov, tanečnice, kone a mnoho ďalších zvierat. Šou sa skončila krásnym ohňostrojom.

Monika Mudroňová, 3. ročník

Začiatok prázdnin som strávila v tábore. Navštívili sme aj Spišský hrad. Mali sme tam hry, ako napríklad Boyard, akčná hra, biblická olympiáda a nočná hra. Keď sme išli domov bolo nám veľmi smutno. Neskôr sme išli do Bratislavy. Moje sesternice mali bazén, kam som sa chodievala kúpať. V auguste sme išli do Chorvátska. Bolo tam veľmi pekne. Prázdniny rýchlo ubehli. Na posledný deň sme boli v kine na Garfieldovi.

Hanka Lešťanová, 4. ročník

Cestovali sme dobre dlho, asi pol hodinu. Keď sme tam prišli mysleli sme si, že budeme bývať v hoteli. Ale zistili sme, že nie. Bol to penzión. Hneď na prvej večeri som si porezal ukazovák. Začína sa mi dariť. Na druhý deň som si porezal palec. Pokračujem. Po večeri sme šli spať a na tretí deň sa to stalo. Najrpu sme šli do bazéna. Potom sme mali trochu oddych. Po oddychu sme šli na korčule. Najrpu sme niekoľkokrát vyšli hore-dole. Potom sme chodili pomedzi kolky. Hneď na prvej jazde som spadol, zlomil som si ruku. Vrátili sme sa domov, a keďže ma ruka bolela čoraz viac, išiel som s maminou na pohotovosť. Po röntgene mi na ruku dali sádrovú dlahu a mal som novú ochrannu proti komárom.

Michal Štrkolec, 4. ročník

Na začiatku prázdnin som išiel ku starkej. Pomáhal som jej v záhrade kopať zemiaky, trhať cibuľu fazuľu a hrach. O dva týždne sme išli do Čiech, do mesta Hradec Králové. Bolo tam veľmi pekne. Chodievali sme na výlety do okolitých miest. Boli sme aj v Prahe. Videli sme tam metro, kolotoče a zoologickú záhradu. Navštívili sme technické múzeum. Na Karlovom moste vyhrával verklikár. Potom som bol v tábore na záhorí. Bola tam sranda, dobré hry, aj dobré jedlo. Keď sme prišli z tábora, ostal mi týždeň prázdnin, ktoré som strávil doma.

Tomáš Strych, 4. ročník

S mamkou sme išli do Humenného. Asi na tretí deň nás teta Viera s ujom Janom prekvapili. Povedali nám, že postavili chatu v krásnej dedine. Hneď po obede nás tam zobrali aj s bratrancom takého istého veku ako my. Chata bola pri rieke Udava, takže sme sa tam aj kúpali. Ujov sused je včelár a má krásnu mačičku aj psa. Ukázal nám úl a vysvetlil ako robia včielky med. Ujo Jano nám daj aj robotu. Museli sme polievať hadicou stromčeky. A práve vtedy začala byť sranda. Ja s bratrancom som sa začala oblievať. Sranda veľmi rýchlo skončila, lebo prišiel ujo a my sme sa museli skoro celý večer sušiť. Keď sme už boli konečne suchí, išli sme sa všetci spolu prejsť. To nám zabralo celý večer. Po návrate z chaty sme ešte v Humennom sišli do múzea a kaštiel'a. Tam sme mali aj sprievodkyňu. Na piaty deň sme sa vrátili domov. Boli sme smutný, že tak rýchlo prešli tieto dni.

Katka Agnetová, 4. ročník

Veľmi som sa tešil na tábor. Mali sme sa stretnúť na stanici v Okoličnom. Vlak prišiel, rozlúčili sme sa s rodičmi a už sme

cestovali. O pár hodín sme boli tam. Autobusom sme prišli do dediny Bijacovce-4Km od Spišského hradu. V tábore bolo 21 detí a 6 vedúcich. Prvý deň sme sa vybalili. Potom sme sa zoznámili s vedúcimi. Na druhý deň sme išli pešo na Spišský hrad. Keď sme tam konečne vyšli, kúpili sme si vstupenky a potom sme pokračovali v ceste ďalej. Vyšli sme až hore, kde bol ďalekohľad, z ktorého sme videli celý spiš. Boli sme aj v mučiarni. Výlet na Spišský hrad bol náročný, ale veľmi sa mi páčil. Tretí deň sme mali vojenskú rozcvičku. Zobudil nás vojenský budík už o 6tej hod. ráno. Museli sme bežať celou dedinou. To bolo iba trošku zo zážitkov z tábora. Mali sme tam aj Boyard, nočnú hru, akcion game a biblickú olympiádu. Bolo tam naozaj veľmi pekne.

M. Agnet, 4. ročník

Prvý mesiac prázdnin som bola pri starých rodičoch v Hybiach. So starou mamou sme chodili zbierať liečivé bylinky hriby. Vtedy boli horúce letné dni, tak som so starkým oddychovala na chatke. Keď prišli rodičia a bratia varili sme guláš a večer opekali. Veľmi sa mi tam páčilo, spoznala som aj novú kamarátku.

Veronika Beťková, 4. ročník

Na začiatku prázdnin som išla ku babke do mesta. Prvý týždeň som bola sama. Čakala som na moju kamarátku Romanku. Na druhý týždeň sme šli na domček do Dovalova. Keď nám bolo veľké teplo hrali sme karty dolu v pivnici. Bolo nám dobre, aj sme pomáhali babke. Posledné dva dni sme sa boli „čvachtat“ v rieke Belej. Keď sme sa vrátili domov, kamarátka Romanka šla ku druhej starkej a ja tiež.

Veronika Bátorová 4. ročník

Keď skončil školský rok, bol som najskôr doma. Na druhý týždeň som išiel do Važca. S kamarátmi som hral futbal, skrývačky a iné hry. Po mesiaci prázdnin som začal hrať futbalovú ligu, preto som doma trénoval. S rodičmi som bol tiež na Oravskom zámku a o pár dní som bol na orave hrať futbal a zámok som videl znovu. Také boli moje prázdniny.

Peter Ilavský, 4. ročník

FOTORIORT

Turnaj o pohár starostu Z. Poruby

V dňoch 22. a 23. júla 2006 sa uskutočnil v poradí už 13. ročník futbalového turnaja dospelých o pohár starostu Závažnej Poruby. Turnaja sa zúčastnili: Družstevník L. Štiavnica, FK Tatran NAO L. Mikuláš, ŠK Závažná Poruba a ako zahraničný hosť sa predstavil FK Ostrowsko z Poľska. Putovný pohár získal FK Tatran NAO L. Mikuláš.

• Na snímke: zľava: Predseda ŠK Z. Poruba P. Beťko, starosta P. Baráni, kapitán FK Tatran NAO L. Mikuláš Michal Olejár

• „Starí páni“ Ondrašová

• „Starí páni“ Závažná Poruba. Na turnaji si zahráli proti sebe.

• Spetrením turnaja bolo vystúpenie porubských gymnastiek

-dm-

Predĺžili si leto

Každý rok si naši dôchodcovia rozširujú svoje zemepisné znalosti poznávaním pozoruhodností - raz Talianska, raz Chorvátska a tento rok to bolo Francúzsko, presnejšie Francúzska riviéra, mesto Port Grimaud.

16 dôchodcov si od 20. - 28. 9. predĺžili leto pri Stredozemnom mori na Francúzskej riviére. Krásne teplé počasie spríjemňovala ich pobyt nádherná pláž s pieskom ako múka, teplé vlny mora, ale aj veľa fakultatívnych zájazdov s cestovnou kanceláriou TIP TOUR-u. Len 7 km sa nachádzalo mesto Saint Tropez, pri návšteve ktorého si zaspomínali na „Žandára zo Saint Tropez“. Škoda však, že jeho žandárska stanica je už veľmi schátraná.

Poobzerali si historické pamiatky, vďaka výbornému sprievodcovi, štátu v štáte Monaco, ktoré zaberá len 1600 m², v ňom obdivovali japonskú záhradu, ako aj sídlo Monackého kráľovstva. Blízko sa nachádzalo aj mesto Monte Carlo, známe svojimi kasínami a herňami. Hoci sa do herní nedostali, ale aspoň vo vstupnej hale si predstavili filmy, ktorých dej sa tu odohrával a predstavoval život milionárov sveta. Veľmi zaujímavým bol výlet do časti Francúzskych Álp, do Canyondu Verdon, kde sa dych zastavuje pri pohľade na výtvory prírody, obrovské skaliská a rokliny cestu kaňonom.

Francúzsko je okrem iného známe aj svojimi voňavkami. Veľmi zaujímavou bola exkurzia do výroby voňaviek a voňavých mydiel vo Fragonarde, kde bola možnosť oňať vzorky a z nich si potom vybrať.

Takýto zaujímavý zájazd zorganizovala Jednota dôchodcov. V budúcnosti bude stačiť neváhať a včas sa prihlásiť a deväť dní venovať sebe, svojmu zdraviu a poznaniu.

Čo všetko ešte od jari doteraz zorganizovala Jednota dôchodcov v našej obci?

12. mája na Deň matiek spolu s liptovsko-mikulášskou organizáciou sa 57 členov zišlo v areáli ATP (v Staroňovom areáli) pri opekačke. O spev a muziku sa postaral Milan Oriechčík. 17. mája sa uskutočnil zájazd do Poľska do Jablonky za účelom jarných nákupov. Autobus bol plno obsadený.

23. júna sme sa opäť stretli v areáli ATP. Tentoraz 50 členov JD pri pripravenom guláši v horskom prostredí si zaspomínali na ubehnuté ročky a v družnej debate a speve ani sme nezbadali ako ubehol deň a chýli sa k večeru. Zblahoželali sme Jánom a sľúbili si, že o rok sa všetko zopakuje.

V mesiacoch mája a júna sa každú stredu organizovalo kúpanie a v aquaparku v Lipt. Mikuláši. V tieto mesiace platila zľava pre dôchodcov členov JDS. Využívali sme tieto možnosti, aby sme niečo urobili aj pre svoje zdravie.

Cez leto nadácia Liptov a klub paličkovanej čipky z Lipt. Mikuláša realizoval výstavu u nás v zasadačke kultúrneho domu. Ani pri tejto akcii nechýbala pomoc našej JDS a celý týždeň sa striedali naše členky ako dozor pri výstave. Teší nás, že naša organizácia slúži obci a svojím členom.

Rozšírte naše rady! Každý tu nájde niečo zaujímavé a nájde svoje uplatnenie.

Eudmila Štrkolcová,
Jednota dôchodcov Závažná Poruba